Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

1921 оной 21-нэй гарана | № 149 (16672) | 1984 оной июниин 29, пятница | Сэн 3 мүнгэн.

анхаралаа хандуулhан байна.

Эрдэм, техникын хүгжэлтэ дэбжэлтые хурдадхаха, бүтээн гаргагдаhан машинануудай, түхеэрэлгэ хэрэгсэлнүүдэй ба бусад продукциин шанарые, бата бэхи байлгые үндэhөөрнь hайжаруулха гээшэ шухала удха шанартай. Энээнгүйгөөр ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгын зорилгонуудые шиидхэжэ шадахагүй байнабди.

Хүгжэлтэ дэбжэлтэтэйгээр хүдэлхэ гээшэ ажахыгаа hайнаар эрхилхэ гэhэн удхатай. Гаргаша багатайгаар hайн үрэ дүнгүүдые туйлаха ёhотойбди. Продукци үйлэдбэрилгэдэ материал багаар гаргашалха, ажалай ба мүнгэн hангай нөөсэнүүдые алмаха, элшэ хүсэ алмадаг үлэгдэлгүй технологи үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, арадай зөөридэ, социалис зөөри зөөшэдэ эзэн ёhоор хандаха хүгые хизаарлаха, дэлхэй дээрэ эб найрамдалые бэхижүүлхэ талаар шэглүүлэгдэhэн совет үүсхэлнүүдые элирхэйлэн харуулаа.

Империализмын ээрхэг түримхэй ябуулгын үргэдэхэдэ, бидэ хододоо hэримжэтэй хёрхо байха, өөрыгөө хамгаалха хүсэеэ бэхижүүлхэ зэргэтэйбди. Тиихэдээ уласхоорондын түгшүүрилые hулаpуулгын хэрэг хойшолуушагүйгөөр таhалдуулагданхай гэжэ тоолоно бэшэбди. Үнэн сэхэ хөөрэлдөөнүүдые хэхын түлөө Советскэ Союз эдэбхитэйгээр тэмсэнэ гэжэ нүхэр К. У. Черненко нэгэнтэ бэшэ тэмдэглэhэн байгаа.

Манай парти ээлжээтэ XXVII съезддээ бэлдэжэ байна гэжэ М. С. Горбачев хэлэбэ. Энэ ехэ политическэ хэрэгтэ бэлдэхэдээ, коммунистнуудай хамтын ухаан бодол эдэбхижүүлхые, олонитын баян дүй дүршэл гүйсэд дүүрэнээр хэрэглэхые, энээнэй үндэhэ hуури дээрэ манай стратегическэ хараа түсэбүүдые гүнзэгыгөөр тодорхойлхые оролдохо шухала. Бидэнэй хараа түсэбүүд бэелүүлхые эрмэлзэжэ байhан эсэсэй зорилгонууд КПСС-эй Программые шэнээр редакцилга дотор тодорхойгоор найруулагданхай.

Бидэнэй урда табигдаhан зорилгонууд айхабтар ехэ. Арадай депутадуудай Соведүүдэй, профсоюзуудай ба комсомолой хүдэлмэрие эдэбхижүүлгэ, гүрэнэй хэрэгүүдые хүтэлбэрилгэдэ ажалшадые улам үргэнөөр элсүүлэн хабаадуулга, жаяг журамые бэхижүүлгэ, хүдэлмэридөө харюусалгые дээшэлүүлгэ, hургуулиие хубилган шэнэлэлгын хэрэгые бодото дээрэнь бэелүүлгэ, хүмүүжүүлгын мүнөөнэй асуудалнуудые комплекснээр шиидхэлгэ — эдэ бүгэдэ партиин онсо анхаралаа хандуулха ажал хэрэгүүд болоно.

Эдэ бүгэдые бэелүүлгые совет хүнүүд Коммунис партитаяа холбохо ёhороол холбодог. Партиин хүтэлбэри доро совет арад Ленинэй зааhан замаар — коммунис байгуулалтын ба эб найрамдалай замаар урагшаа бүри амжалтатайгаар дабшаха байна.

РЕСПУБЛИКЫМНАЙ АЖАЛАЙ ҮДЭР

БОЛЗОРhОО УРИД

...ү худалдаха байгаад жэлэйнгээ түсэб... Улаан-Үдын районой совхоз, «Восьмое...» «Восход» колхоз... энэ амжалгүрэндэ Буряад... дураараа оро... жэлэй ойн хүндэ... hүүлэй мэ... районой 6 ажахы... тушааха хахад жэлэйнгээ даабарие сүм дүүргэээ.

Энэ хадаа малайнгаа ашаг шэмые дээшэлүүлхэ талаар hү hаалиин фермэнүүд болон комплекснуудай коллективүүдэй амжалта түгэс ажалые гэршэлнэ. Районой түрүү hаалишад «Маяк» колхозой В. И. Соколова, «Восьмое марта» колхозой А. П. Бурундукова Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын А. Б. Гомбоев гэгшэд байгша оной эхинhээ хойшо үнеэн бүриhөө 2 мянга гаран килограмм hү hаагаад, эрхим hайн үрэ дүнгүүдые харуулжа байна.

Н. ДАМБАЕВ.

АЖАЛААР ОЛДОhОН АЛДАР СОЛО

Республикымнай промышленностиин түрүүшын гигант — Ленинэй орденто локомотив-вагон заhабарилгын заводой 50 жэлэй ой байгша оной намар гүйсэхэнь. Заводой коллектив 50 жэлэй ойн хүндэлэлэй ажалай вахтада жагсанхай. Заводой hалбари бүхэндэ габшагай ажалай hара зорюулагдана. Вагон заhабарилгын үйлэдбэриин хүдэлмэрилэгшэдтэ зорюулагдаhан үнгэрэгшэ hарын дүнгүүд сосологдобо.

Цехүүдэй дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ кузнечнэ, модельнэ болон локомотиво-колесно цехүүдэй коллективүүд шалгарба. Харин мастерска участогуудай дунда локомотив хабсаралгын цехэй (ахалагша мастерынь В. Е. Гаськов), электровагонно цехэй электромашинануудые заhабарилгын (мастерынь В. Е. Щербаков), шэрэм шудхалгын цехэй машинна формовкын (мастерынь С. П. Николаев) участогууд эрхимлэгшэдэй тоодо оробо. Тиихэдэ социалис мүрысөөндэ эрхим дүнгүүдые харуулhан 18 бригадада «Эрхим бригада», 30 хүдэлмэришэндэ «Мэргэжэлээрээ эрхимлэгшэ» гэhэн нэрэ зэргэнүүд олгогдобо.

Х. СОКТОЕВ.

ҮЛҮҮЛЭН ДҮҮРГЭГДЭЭ

«Прибайкалец» колхозой Иркилигэй hүнэй фермын коллектив нёдондо жэлдэ ажахын hүнэй фермэнүүдэй коллективүүдэй дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ хоёрдохи hуури эзэлээ hэн. Энэ жэлэй эхиндэ өөhэдынгөө арга боломжонуудые хаража үзөөд, тэдэнэр 1984 оной түсэбтэ даабаринуудые болзорhоонь урид, декабрь hарын 15-да дүүргэхэ гэжэ шиидэээ. Тиигэжэ оролдолго ехэтэйгээр хүдэлжэ байhан эдэ малшад сагаан эдеэ үйлэдбэрилхэ байгша оной хахад жэлэй түсэбые амжалтатайгаар бэелүүлбэ. Түсэбhөө гадуур 200 гаран центнер hайн шанартай hүн гүрэндэ тушаагдаха юм.

Коллективэй энэ амжалтада hара бүридэ 300—400 килограмм hү hаажа байhан hаалишад Л. М. Ланец, М. П. Спирина, В. С. Шевелева гэгшэд хубитаяа ехээр оруулаа.

Зунай тунга ногооной үедэ сагаан эдеэ ехээр абахын тула фермын мал адуулагшад hүниндөө үнеэдээ манана, hайн бэлшээридэ гаргажа адуулхые оролдонод.

П. ХАЛТАНОВ,
хүдөө бэшэгшэ.

1986 ОНОЙ ТООСООГООР

«Табан жэлэйнгээ даабарие болзорhоонь урид дүүргэхэ» гэhэн патриотическа уряае Улаан-Үдын пассажирска автотранспортна 3-дахи предприятиин коллектив халуунаар дэмжэнэ. Тус предприятиин таксиин жолоошодой бригадир Арсентий Яковлевич Пыкин хубиингаа табан жэлэй даабарие 1 жэл долоон hараар уридшалан дүүргэбэ. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй эхинhээ 45.900 түхэриг предприятиингаа кассада түрүү жолоошон тушаагаа.

Мүнөө А. Я. Пыкин 1986 оной тоосоогоор ажаллажа байнхай. Табан жэлэй дүүрэтэр үшөө нэгэ жэл дүрбэн hарын даабарие дүүргэхэ арга боломжотой юм.

Б. БАТОЕВ.

МҮРЫСӨӨНЭЙ ДҮНГҮҮД

«Нижнеангарсктрансстрой» болон «ЗапБАМстроймеханизация» трестнүүдэй постройкомуудай hаяхана болсhон нэгэдэмэл зүблөөн дээрэ Таксимо—Витим—Сюльбан гэhэн участогта дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүд сосологдобо. Гансал май hарын туршада 8 километр түмэр зам, тиихэдэ үшөө нэгэ километр станционно зам баригдаhан байна.

Барилга-хабсаралгын 670-дахи поездын ба түмэр замые саг зуура ашаглалгын отделениин коллективүүд социалис мүрысөөндэ илажа гараба. Харин Б. Бритиковэй хүтэлбэрилдэг бригада «Нижнеангарсктрансстрой» трест дотороо эрхим бригада гэжэ тодорбо. Тэрэнэй бригада байгша оной эхинhээ 70 километр утатай рельс-шпалын решетко А. Бондариин бригадада бэлдэжэ үгэhэн байна.

Т. БАДМАЕВА.

...Михайлович Варфоломеев пенсиин наhанда ...шье hаа, Мухар-Шэбэрэй районой «Эрдэм» ...роном-овощеводоор хүдэлhэн зандаа. Тэрэнэй ...эг овощ ургуулагшадай бригада үнгэрhэн ... центнер капуста, 250 центнер морхооб ху...родой эдеэ гүрэндэ худалдаха талаар түсэбөө ... дүүргэhэн юм.

Ажалай ветеранай хүтэлбэрилдэг бригадада 14 хүн хүдэлнэ. Тэдэнэр энэ жэлдэ 21 гектарта огородой эдеэ тарижа дүүргээд, hайнаар харууhалжа байнхай.

Манай фотокорреспондент С. Балдуевай буулгаhан зурагууд дээрэ ДДН-70 түхэлэй уhа сасадаг агрегадай хүдэлжэ байхые харанат. К. М. Варфоломеев капустын плантаци дээрэ.

ТАСС ШЭНЭ hОНИН

СМОЛЕНСКЫН ТУГ ДЭЭРЭ ОРДЕН ЗҮҮЛГЭГДЭБЭ

СМОЛЕНСК. (ТАСС). Ажахын ба соёлой байгуулалтада городой ажалшадай ехэ амжалтануудые туйлаhанайнь, революционно хүдэлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадаhанайнь, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда немец-фашис булимтарагшадые hамна буга сохилгодо горитой хубитаяа оруулhанайнь түлөө Смоленск хотодо Ленинэй орден барюулагдаба.

Эхэ ороной үндэр дээдын шагнал барюулалгада зорюулагдаhан партиин городской комитедэй, арадай депутадуудай городской Соведэй хамтын суглаан июниин 27-до, эндэ болобо. Партийна, совет ба ниитын эмхинүүдэй, ажалша коллективүүдэй түлөөлэгшэд, Смоленскын гарнизоной сэрэгшэд тэрээндэ хабаадаhан байна.

Нүхэр К. У. Черненко түрүүтэй КПСС-эй ЦК-гай Политбюроhоо бүридэhэн хүндэтэ президиум ехэ дэбжэлтэтэйгээр hунгагдаа.

Суглараг шадта хани халуунаар угтагдажа, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. С. Горбачев суглаан дээрэ үгэ хэлээ.

Үндэр дээдын хайра шагналда хүртэhэнтэйнь дашарамдуулан, М. С. Горбачев партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй үмэнэhөө городой болон областиин ажалшадые халуунаар амаршалба. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. У. Черненкын халуун амаршалгые, ажалдаа шэнэ амжалтануудые туйлаха, ажана тэнигээнэр, зол жаргалтайгаар ажаhууха гэhэн хүсэлэнгүүдыень тэдэнэртэ дамжуулhан байгаа.

Гайхамшагта үе сагта суглараад байнабди гэжэ М. С. Горбачев хэлэбэ. КПСС-эй ЦК-гай февралиин ба апрелиин (1984 он) Пленумүүд политическэ, гүрэнэй дээдэ хүтэлбэриин уг залгамжалгын асуудалнуудые шиидхэхэ зуураа, партиин ленинскэ хараа шэглэлэй хэлбэришэгүй залан сэхэ байhые баталаад, бидэнэй урагшаа дабшалгын үргэн ехэ программые тодорхойлhон, КПСС-эй XXVI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхэ талаар хэгдэhэн ехэ, эршэтэ габшагай хүдэлмэридэ шэнэ түлхисэ үгэhэн байна.

Коммунистнууд болон бүхы ажалшадай зохёон байгуулхы эршэ хүсые элсүүлхын тула нүхэр К. У. Черненкын эдэ Пленумүүд дээрэ хэлэhэн үгэнүүд, манай гүрэнэй дотоодын ажабайдалай, гадаадын политическэ ажал ябуулгын гол асуудалнуудаар тэрэнэй хэлэhэн бусад үгэнүүд тон шухала удха шанартай юм. Тэдээн дотор тодорхойлогдоhон захяа заабаринууд, тобшололнууд ээлжээтэ ба холын хараата зорилгонуудаа hайнаар ойлгоходомнай, обществын экономическа ба социальна хүгжэлтын, оюун ухаан бодолой гол асуудалнуудта анхаралаа хандуулхадамнай туhална. Эдэ бүгэдэ хүгжэлтэ түгэс социализмые нарижуулан hайжаруулха талаар парти болон арадай ажал ябуулгын бүхы талада хабаатай юм.

Танайшье хотын ажалай эршэ бүхы ороной ажабайдалай hудалтай нэгэ жэгдээр сохилно. Смоленскдэ барюулагдажа байhан шагнал энээнние элирхэйлэн баталиа бшуу. Смоленск хадаа манай Эхэ ороной түүхэ, тэрэнэй хуби заяан болоно. Тэрэ манай гүрэнэй хуби заяантай хододоо таhаршагүй холбоотой юм. Тэрэ совет хүн бүхэнэй бүхы сэдьхэлдэ үнэтэй, сэнтэй. Смоленск бүхы туршалга шалгалтануудые амжалтатайгаар дабажа гараhан байгаа. Эртэ урда сагhаа хойшо мүнөө хүрэтэрөө тэрэ Эсэгэ орондоо хизааргүй дуратай байлгын унтаршагүй hүлдэ галые үндэр дээрэ үргэжэ ябана. Городой алдарта революционно ёho заншалнуудтай байhые М. С. Горбачев тэмдэглэбэ.

Гитлеровскэ фашизмтай тэмсэлдэ Смоленскын гаргаhан эрэлхэг зориг болон баатаршалга арад түмэнэй дурасхаалда хэтэ мүнхэдөө үлэхэл. Совет сэрэгшэд, город болон дүтэ шадарай hуурин тосхонуудта ажаhуугшад хоёр hараhаа үлүү саг соо булимтарагшадтай эрэлхэг зоригтойгоор дайлалдаhан байгаа. Смоленск шадар болоhон тулалдаан Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай эхин үеын эгээл ехэ, шанга байлдаануудай нэгэн гэжэ түүхэдэ ороо hэн. Энэ районд хархис дайсанай шунахай добтолгые тогтоолго СССР-тэ эсэргүүгээр «сахилгаан түргэн» дай хэхэ гэhэн гитлеровскэ түсэбэй хумхиин тооhон боложо бурууу hүрэлгын шухала шата, стратегическэ ехэ амжалта болоо бэлэй.

Ленинэй орден хадаа мүнөө үеын ажалша хотодо, түрүүшын табан жэлнүүдэй баатарнуудые ёhолон хүндэлэлгын, үнэhэн тоброг байhан городые hэргээн бодхооhон хүнүүдэй айхабтар ехэ ажалые сэгнэhэн үндэр дээдын шагнал болоно.

Партиин XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхэ габшагай хүдэлмэри дүрбэдэхи жэлээ үргэлжэлжэ байна гэжэ үгэ хэлэгшэ саашадаа мэдүүлээ. Смоленскын ажалшадшье ехэ юумэ хээ.

Городой ба областиин ажалшадай туйлаhан амжалтанууд бүхы ороной арадай ажахые хүгжөөлгэдэ болоhон хубилалтануудые элирхэйлэн харуулна. Энэнь экономическа хүгжэлтын эршэ дэлисэдэ, шанар шэнжэдэ хабаатай байна. Гэхэтэй хамта манай ажахын ажал ябуулгые саашадань хүгжөөхэ шухала байhан тухай хэлэхэ бүхы үндэhэ баримта бии. «Хэрбээ бидэнэй бултанай, мүн хүн бүхэнэй эршэмтэйгээр хүдэлэлгэ тон шухала,— гэжэ нүхэр К. У. Черненко КПСС-эй ЦК-гай апрелиин Пленум дээрэ тэмдэглээ hэн. — hанаагаа зоболго, гүрэнэй түсэбые дүүргэхын түлөө сэдьхэлээ хүдэлэлгэ бидэнэй ухаан бодолhоо минута соошье гараха ёhогүй».

Мүнөө үеын зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын, бүри орёо, холын хараатай хэрэгүүдые бэелүүлжэ эхилхэ бүхы арга боломжонууд бидэнэртэ бии. Энээнтэй дашарамдуулан, М. С. Горбачев экономико хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ зорилготой хүдэлмэриин зарим шухала шэглэлнүүдтэ дэлмэрие эршэмтэйгээр ябуулха хэрэгтэй.

Хүдэлмэриин хүсэ, ажалай сагые бүри гамтай hайнаар хэрэглэлгын, ажалаа шадамараар эмхидхэлгын, урмашуулгын, ажахыгаа эрхилэлгые, хүтэлбэрилгын бүхы гуримые нарижуулан hайжаруулгын асуудалнуудта үгэ хэлэгшэ дэлгэрэнгыгээр тогтобо. Урдандаашье, мүнөөшье бүхы ороной социально-экономическа ба соёлой ажабайдалда тон шухала үүргэ дүүргэжэ байhан ехэ районой — РСФСР-эй Хара бэшэ хүрьhэтэ зонын хүдөө ажахын үйлэдбэрие, бүхы экономикые хүгжөөлгэдэ М. С. Горбачев ехэ анхаралаа хандуулаа.

Энэ жэл Россиин Хара бэшэ хүрьhэтэ зонодо оин баяран жэл болоно. Ушарынь гэхэдэ, зонын хүдөө ажахые хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ тухай тогтоолые КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет арбан жэлэй урда тээ баталан абаа hэн. Үнгэрэгшэн жэлнүүдтэ Хара бэшэ хүрьhэтэ нютагта үйлэдбэрие хүгжөөлгэдэ, хүдөө нютагуудай социальна байдалые hайжаруулгада горитой ехэ хубилалтанууд болоо.

Гэбэшье гол хүдэлмэри урдамнай гэжэ hайнаар ойлгохо ёhотойбди гэжэ үгэ хэлэгшэ мэдүүлбэ.

Газар тараалангай ажалые эрхилэлгын сагай уларилhаа багаар дулдыдахынь, продукци гүрэндэ худалдаха даабаряа дүүргэхын тула мэргэжэлтэд, үйлэдбэриие хүтэлбэрилэгшэд, эрдэмтэд, хүдөөгэй бүхы ажалшад ехэ юумэ хэхэ ёhотой.

Табан жэлэй hүүл багта РСФСР-эй Хара бэшэ хүрьhэтэй район 21 миллион тонно hү, 4,4 миллион тонно мяха, 18 миллиард үндэгэ, 26 миллион тонно хартаабха, 4,6 миллион тонно овощ үйлэдбэрилдэг болохо ёhотой. Ондоогоор хэлэбэл, табан жэлэй хугасаа соо hү 14, мяха—22, хартаабха—23, овощ үйлэдбэрилгэ 33 процентээр дээшэлүүлэгдэхэ байна. Энэмнай ехэ даабаринууд гээшэ ааб даа. Энэ жэлдэ бидэнэй ямараар хүдэлhэнhөө тогтоогдоhон даабаринуудые дүүргэлгэдэ ехэ юумэн дулдыдаха байна.

КПСС-эй ЦК-гай майн (1982 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдэй, Бүхэсоюзна экономическа зүблөөнэй дурадхалнуудай үндэhөөр хүдөө нютагай ажал хэрэгые хүтэлбэрилгын шэнэ органууд, партийна комитедүүд болон Соведүүд хүдэлмэриин экономическа арга онолнуудта түшэглэхэ, колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин ба финансын ажал ябуулгые гүнзэгыгөөр шэнжэлхэ ёhотой.

Саашадаа уласхоорондын байдалай асуудалнуудта үгэ хэлэгшэ дэлгэрэнгыгээр тогтобо. КПСС-эй дотоодын болон гадаадын политика хоорондоо нягта холбоотой юм гэжэ тэмдэглэхэ зуураа, буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалтай...

Удаань Смоленск хотые Ленинэй орденоор шагнаха тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указые М. С. Горбачев соносхон уншаад, суглараг шадай нэрьемэ альга ташалга доро городой тугта шагнал зүүлгэбэ.

Партиин Смоленскэ горкомой нэгэдэхи секретарь А. С. Селиванов, Москвагай түмэр замай 699-дэхи сарилга-хабсаралгын поездын слесарь Социалис Ажалай Герой А. К. Морозов, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай ветеран, партизанай хүдэлөөндэ хабаадагша З. Д. Шведова, партиин Починковско райкомой нэгэдэхи секретарь Н. В. Жвац, авиазаводой директор РСФСР-эй Верховно Соведэй депутат Л. А. Серых, партиин обкомой бюрогой гэшүүн Н. Н. Котловцев, Витебскэ горкомой нэгэдэхи секретарь В. В. Михельсон, «Аналитприбор» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй хабсаргагшадай бригадир СССР-эй Верховно Соведэй депутат Т. А. Сальникова, партиин Смоленскэ обкомой нэгэдэхи секретарь И. Е. Клименко гэгшэд суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда, совет арадай туйлаhан илалтада, коммунис байгуулалтын амжалтануудта городой ажалшадай оруулhан хубитые үндэрөөр сэгнэhэнэйнь түлөө парти, правительстводаа, нүхэр К. У. Черненкэдэ гүнзэгы сэдьхэлhээ баяр баясхалан хүргөө.

КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, нүхэр К. У. Черненкэдэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэг ехэ дэбжэлтэтэйгээр абтаhан байна.

ЭСЭГЭ ОРОНОЙНГОО АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛЫЕ САХИНА

Сэрэгэй академинүүдые дүүргэгшэдэй хүндэлэлдэ Кремль соо болоhон уулзалга

...академинүүдые ...хүндэлэлдэ ...ронын министер...дхэhэн уулзалга ...Кремлиин Ехэ ...болобо. Генерал...нууд, совет сэ... hургуулинуудта ...амжалтатайгаар ...ССР-эй Зэбсэгтэ ...болон аха дүү ...нуудай офицер... болон флодто ...мэргэжэл ша...дрнуудые бэл...ссорнүүд болон ...залга дээрэ бай...

...К-гай Политбю... СССР-эй обо... Советскэ Со... Д. Ф. Устинов, ...гай Политбюро... кандидат, СССР-...түрүүлэгшэ ар-, ...В. М. Чебри... Министрнүүдэй ...үлэгшын орлог...ирнов, КПСС-эй ...усалгата хүдэл... СССР-эй ми...ССР-эй Гүрэнэй комитедүүдэй түрүүлэгшэнэр, сэрэгэй начальнигууд уулзалга дээрэ байлсаба.

Уулзалга дээрэ суглараг шадта халуунаар угтагдажа, Советскэ Союзай Маршал Д. Ф. Устинов үгэ хэлээ. hуралсалаа дүүргэhэнтэйнь дашарамдуулан тэрэ амаршалаад, саашанхи албандаа шэнэ ехэ амжалта туйлахыень хүсэhэн, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ, СССР-эй Оборонын соведэй Түрүүлэгшэ К. У. Черненкын үнэн зүрхэнэй амаршалгые дамжуулhан байна.

Сэрэгэй академинүүдые дүүргэгшэдтэ КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй эльгээhэн амаршалгые суглараг шадай альга ташалга доро Д. Ф. Устинов соносхон уншаба.

Энэ амаршалга, мүн Константин Устинович Черненкын дамжуулhан амаршалга хадаа зэбсэгтэ хүсэнүүд тухай, сэрэгэй кадрнуудые бэлдэхэ тухай эсэгэ ёhоной анхарал оролдолгын гэршэ болоно, гэжэ СССР-эй оборонын министр тэмдэглэбэ. Энэмнай манай Эхэ ороной аша туhые нангинаар хамгаалха, совет гүрэнэй бэеэ хамгаалха хүсэ шадалые бэхижүүлгэдэ, армиин болон флодой дайшалхы бэлэн байлгые дээшэлүүлгэдэ бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм мэдэсээ үгэхэ гэжэ партиин ба арадай захиhан захяа мүн болоно.

Ядерна дайнай, сэрэгэй аюулай улам ехэ болоно байха үедэ, үзэл сурталай шанга тэмсэлэй эрхэ байдалда совет хүнүүд шэнэ общество байгуулна гэжэ үгэ хэлэгшэ үргэлжэлүүлбэ. Сэрэгэй-стратегическэ тэнсүүриие өөhэдынгөө аша туhада хубилгахын тула империализмын дайшалхы хүсэнүүд бүхы юумэ хэнэ. Империалис гүрэнүүдэй ээрхэг түримхэй ябуулгын балмад политикада Советскэ Союз, социалис хани харилсаата бусад оронууд эб найрамдалай ба арадуудай хоорондохи хани барисаанай политика зүришүүлэн бэелүүлнэ. Гэхэтэй хамта буу зэбсэг үрдилдэн бүтээлгэ, хархис хүсэнүүдэй ба милитаризмын харата муухай ябуулганууд hуларшагүй hэримжэтэй байхаар бидэниие уялгална гэжэ хараада абангүй байжа шадахагүйбди.

Коммунис партиин хүмүүжүүлhэн армиин ба флодой сэрэгшэд дайшалхы бэлиг шадабари үсэд нэтэрүүгээр шудалдаг байна. Мүнөөдэр совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүд дайшалхы ехэ хүсэн болоно. Армиин болон флодой сэрэгшэд Коммунис партияа тойрон нягтаар жагсанхай, Эхэ орондоо хизааргүй үнэн сэхэ юм. Тэдэнэр арад зоной, Эсэгэ ороной урдахи уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэдэг байна.

Академинүүдые дүүргэгшэд баян, олон талын эрдэм мэдэсэтэй болоо,— гэжэ Д. Ф. Устинов тэмдэглэбэ. Зүгөөр мүнөө үедэ сэрэгэй хэрэг хэзээ хэзээнэйхиhээ эршэмтэйгээр хүгжөөгдэжэ байнхай. Мүнөөнэй үндэр эрилтэнүүдтэ хүрэмөөр байхын тула сэрэгэй hургуулинуудта абаhан эрдэм мэдэсээ саг үргэлжэ нэмээхэ, шэнэлхэ, дүй дүршэлөө нарижуулан hайжаруулха орон доторхи ба хилын саанахи сэрэгэй теориин ба бодото байдалай хүгжэлтые анхаралтайгаар адаглан шэнжэлхэ хэрэгтэй.

Частьнууд болон корабльнуудай дайшалхы бэлэн байлгые хангаха гээшэ танай хүдэлмэриин гол удха болоно, — гэжэ hургуули дүүргэгшэдтэ хандаха зуураа, СССР-эй оборонын министр хэлэбэ. Дайшалхы бэлэн байлгые бэхижүүлхэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ тусхай зорилготой суртал бодолой-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ехэ үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй гэжэ тэрэ үргэлжэлүүлбэ. Энэ хүдэлмэриие ябуулхада, партийна ба комсомолой организацинуудта шадамараар түшэглэхэ, парти болон правительствын дотоодын ба гадаадын политикые сэрэгшэдтэ гүнзэгыгөөр, үнэншэмөөр тайлбарилха хэрэгтэй. Дэлхэй дээрэхи сэрэгэй-политическэ байдалые байhан соонь сэрэгшэн бүхэндэ хүргэхэ шухала.

Офицернүүд, хүтэлбэрилэгшэд ба хүмүүжүүлэгшэд хадаа коммунизмын нангин уг зорилгонуудта, социалис Эсэгэ орондоо хизааргүй үнэн сэхэ байха, хүдэлмэридөө ленинскэ ёho гуримуудые баримталха, түгэс бэлэдхэлтэй мэргэжэлтэ байха, буу зэбсэг болон дайшалхы техникэ эрхим hайнаар мэдэхэ, шадамараар хэрэглэжэ шадаха, эмхидхэлэй шадабаритай, ехэ юумэ мэдэхэ, гүнзэгы бодолтой, шэнэ юумые ойлгожо шадаха байха ёhотой.

Сэрэгэй академинүүдые дүүргэhэн офицернүүд бүхы хүсэ шадалаа, дүй дүршэлөө, эрдэм мэдэсээ армиин болон флодой дайшалхы хүсэ шадалые бэхижүүлгэдэ, тэдэнэй дайшалхы бэлэн байлгые дээшэлүүлгэдэ, совет арадай амгалан ажалые найдамтайгаар хамгаалгада зорюулха юм гээд Коммунис партиин Центральна Комитедые, Совет правительствые СССР-эй оборонын министр үгынгөө түгэсхэлдэ найдуулба.

Советскэ Союзай Маршал Р. Я. Малиновскиин нэрэмжэтэ бронетанкова сэрэгүүдэй сэрэгэй академиие дүүргэгшэ подполковник Б. Цветков, СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй Генеральна штабай К. Е. Ворошиловай нэрэмжэтэ сэрэгэй академиие дүүргэгшэ ГДР-эй Национальна арадай армиин полковник Гейнц Клозе, В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ сэрэгэй-политическэ академиин кафедрын начальник генерал-майор Н. Панкратов уулзалга дээрэ үгэ хэлэбэ.

Сэрэгэй академинүүдые дүүргэгшэдэй хүндэлэлдэ эмхидхэгдэhэн уулзалга хани халуун, үнэн зүрхэнэй оршон байдалда үнгэрбэ.

(ТАСС).

КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө

БАРИЛГАШАДАЙ ШИИДХЭХЫ ҮДЭРНҮҮД

Түсэблэгдэhэн болзорhоо жэлээр урид, Агууехэ Октябриин социалис революциин 67 жэлэй ойн баяр болотор гол түмэр замые табижа дүүргээд, тэрэнэй бүхы зайда поезднуудые ябуулха гэhэн Байгал-Амарай түмэр замай барилгашадай үүсхэлые партиин Центральна Комитедэй hайшаан дэмжэhэнhээ хойшо гурба үлүүтэй hара үнгэршэөэ.

Энэ үе соо республикын партийна, комсомолой, профсоюзай организацинууд түмэр замай барилгые түргэдхэхэ талаар бии байhан бүхы арга нөөсэнүүдые элсүүлхын тула ажалша коллективүүд дотор эмхидхэлэй ба политическэ нилээд ехэ хүдэлмэри бэелүүлhэн байха юм.

БАМ-ай барилгын бүхы коллективүүд hүүлшын шиидхэхы добтолгодо оронхойнууд, тэдэнэй урда парти, правительствын табиhан харюусалгатай зорилгонуудые заатагүй бэелүүлхэ талаар тодорхой хэмжээнүүдые абажа байнхай.

Барилгашадай коллективүүд барилгын болзор хороохо, урид абтаhан социалис уялгануудые шэнэлхэ гэжэ шиидээд, ажалаа бүри эршэдхэhэн байна. Энэ хүдэлмэриие партийна организацинууд толгойлжо, коммунистнуудые элсүүлхэ талаар оролдоно.

КПСС-эй ЦК-гай тогтоолой гараhанай удаа ажалша олон коллективүүд патриотическа үүсхэлнүүдые дэбжүүлэнхэй.

Ленинскэ комсомолой лауреат А. Бондариин бригада 1984 оной июлиин 1-дэ Витим гэжэ разъезд хүрэтэр түмэр замые хүргөөд, Буряадай бүхы участок дээрэ түмэр зам табижа дүүргэхэ гэжэ шиидээ бэлэй. Эдэ үдэрнүүдтэ абаhан энэ уялгаяа дүүргэхэнь лабтай.

Буряадай участок дээрэ 581-дэхи СМП-гэй коллективэй түрүүшынхеэ үүсхэhэн «хүдэлмэришэдэй эстафетэ» гэhэн гуримаар дэлгэрhэн мүрысөөн улам бүтэмжэтэй боложо байна. Тэрэнэй гол удхань гэхэдэ, хангагша предприятинууд болон барилгын эмхинүүд хоорондоо бүри нягта холбоотой боложо байна.

«Путеукладчигта — үргэн харгы» гэhэн уряа доро «хүдэлмэришэдэй эстафетын» гуримаар БАМ-ай түмэр зам табигша бригадануудай дунда дэлгэрhэн мүрысөөнэй удха шанар «алтан рельс» табиха жэлдэ улам дээшэлээ. Коллективэйнгээ бэелүүлхэ зорилгонуудые зүбшэн хэлсээд, «БАМстройпуть» управлениин 559-дэхи СМП-гэй коллективтэй, мүн Буряадай участок дээрэ түмэр зам барилсажа байhан оньhожоруулагдамал колонно болон мостоотрядуудай бүридэлдэ ородог 15 бригада, участогуудтай 1984 ондо шэнээр хэлсээ баталха гэжэ А. Бондариин бригада шиидэбэ.

Мүрысөөнэй дүнгүүд недели бүхэндэ согсологдожо, габшагай участок дээрэ мүрысэгшэдэй hонорто дурадхагдадаг. «Дайшалхы хуудаha», «сахилгаанууд», «Мүнөөдэр хэн эрхимлэнэб» гэhэн календарьнууд ходо гаргагдажа, тэдээн соо графигай ёhоор түмэр зам, хүүргэнүүдые барижа байhан коллективүүд тушаа хэлэгдэдэг.

Шүүмжэлхы бюллетеньнүүд мүн лэ ходо гарадаг. Гээгдэлдэ ороhон коллективүүд тэрэнэй ашаар өөhэдынгөө хүдэлмэриие бодотоор сэгнэжэ, дутагдалнуудаа усадхан, түмэр замай барилгые хурдадхаха хэмжээнүүдые абадаг гээшэ.

Байгал-Амарай түмэр замаар болзорhоо урид поезднуудые ябуулхын түлөө мүрысөөндэ бусадшье коллективүүд оролсонхой. Жэшээнь, рельснүүдые холбодог хүдэлмэритэй Ленинскэ комсомолой лауреат, КПСС-эй обкомой гэшүүн В. Бритиковэй бригада «Агууехэ Октябриин социалис революциин 67 жэлэй ой болотор «алтан залгаа» табиха гэhэн үүсхэл гаргаа, Витимэй саада эрьедэ Шэтын областиин газар дайдаар түмэр зам табиха залгаануудай нөөсэ Северобайкальск хотодо, тус бригадын рельс холбодог гол баазада, байгуулагданхай. КПСС-эй ЦК-гай тогтоолые бүлэгэй партийна суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэхэдээ, партгруппорг А. П. Стрижаковой дурадхалаар үдэр бүри 2 километр хүрэтэр утатай рельс холбохо гэhэн шиидхэбэри абтаа бэлэй. Майн 17-до БАМ-ай Буряадай участок дээрэхи hүүлшын «мүнгэн залгаа» холбогдожо, рельс холбодог баазада энэ ушараар баярай митинг болоо hэн. Ажалайнь энэ бэлэг Россин гүрэндэ Буряад оронэй hайн дураараа ороhоор 325 жэлэй ойдо зорюулагдаhан байна. hүүлшын «мүнгэн» хадааhа шааха эрхэ түмэр замай монтернууд В. Бритиков, бригадын гэшүүд А. Стрижаков, А. Карманщиков, А. Ситников, Е. Самарин, В. Ипполитовто үгтэhэн юм. 1984 оной ноябриин 7 болотор БАМ-ай утын бүхы зайда поезднуудые ябуулхын тула бии байhан бүхы арга шадалаа элсүүлхэбди гэжэ рельс холбогшод найдуулаа hэн.

Таксимо—Витим гэhэн габшагай участок дээрэ дэлгэрhэн мүрысөөн мүнөө эгээл үндэр шатадаа хүрэнхэй. Мостострой-9 трестын коллективүүд БАМ-ай Буряадай участогай түмэр замай хүүргэнүүдые болзорhоонь урид ашаглалгада тушааха тухай үүсхэл гаргаад, абаhан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэнхэй. Энэ амжалтада Таксимо—Витим гэhэн участогай бүхы барилгашад хубитаяа оруулаа. Жэшээнь, 52-дохи мостоотрядай коллектив, партиин уряада харюу болгон, «алтан залгаа» табихын тула хүсэлэл оролдолгонуудаа эршэдхэхэ гэжэ шиидээ hэн. БАМ-ай Буряадай участогай гол түмэр замай хүүргэнүүдые барилга дээрэ И. Н. Коновалов түрүүтэй коллектив габшагайгаар ажаллаа юм. 776 километр дээрэхи хүүргын hүүлшын хүндэлэбшэ табиха эрхэдэ коммунист Н. А. Бурундуковой хүтэлбэрилдэг мостоотрядай эрхим бригада хүртэhэн байна. Энэ коллектив гурбан хүүргэ бариха тушаа бригадна подряд абаад, бүхы хүдэлмэреэ болзорhоо урид дүүргээ.

Тэрэшэлэн 55-дахи мостоотрядай В. Н. Леоновой, М. В. Коптяевай, В. Н. Егоровой бригаданууд Таксимо—Витим гэhэн участок дээрэ ажалай баатаршалга харуулаа. Болзорhоо урид тэдэнэр 7 хүүргэ барижа дүүргээ юм. Энэ талаар бригадануудай партийна группанууд нилээд габьяатай. Жэшээнь, В. Н. Леоновой бригадын коммунистнуудай үүсхэлээр габшагай участок дээрэ үрэмдэлгын хүдэлмэри hара урид түгэсхэгдөөд, мүнөө тус коллектив Шэтын областьдо хүдэлнэ.

БАМ-ай Буряадай участогай харгын далан дээрэ hүүлшын кубометр шорой адхажа жэгдэлхэ эрхэдэ хүртэхын түлөө оньhожоруулагдамал 135-дахи колоннын үүсхэл «ЗапБАМстроймеханизация» трестын механизаторнуудай дунда үргэнөөр дэлгэрээ hэн.

670-дахи СМП-гэй бүридэлдэ хүдэлдэг «Комсомолец Бурятии» отрядай коллектив Таксимо—Витим гэhэн участок дээрэ уhа урадхуулан гаргаха соргонуудые болзорhоонь урид ашаглаха тухай үүсхэл гаргаа бэлэй...

КПСС-эй ЦК-гай тогтоол дотор БАМ-ай барилгашадта үгтэhэн үндэр сэгнэлтээр урмашаhан «Комсомолец Бурятии» отрядай гэшүүд ажалай корчагинска вахтада жагсажа, тэрэнээ Н. А. Островскиин түрэhөөр 80 жэлэй ойдо зорюулха гэhэн уряатайгаар Таксимо—Витим—Сюльбан—Чара гэhэн габшагай участогай бүхы комсомолшуудта, залуушуулда хандаhан байха юм.

Залуу барилгашадай үүсхэлээр габшагай вахта сонсхогдожо, тэрэнь гурбан шатаар үнгэрхэ ёhотой. Комсомолдо В. И. Ленинэй нэрэ олгоhоор 60 жэлэй ойдо зорюулагдаhан түрүүшынь шата июниин 12-то түгэсөө. Сентябриин 29-дэ —Н. А. Островскиин түрэhөөр 80 жэлэй ойдо, октябриин 29-дэ — Ленинскэ комсомолой мүндэлhэн үдэртэ удаадахи шатануудынь дүүрэхэ ёhотой.

670-дахи СМП-гэй мүрысэгшэдэй түрүү зэргэдэ М. Кокориной бригада дабшана. Тэрэ Таксимо—Витим гэhэн габшагай участогай комсомол-залуушуулай коллективүүд соohoo эгээл түрүүлэн табан жэлэйнгээ даабари дүүргээ hэн. Бригадынь коллектив багашагшье haa, энэ үе соо тэдэнэр миллион түхэригэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэри дүүргээ. «Комсомолец Бурятии» отрядай бүридэлдэ Таксимодо бууhан үдэрhөө хойшо тус бригада үсэд нэтэрүүгээр ажаллана. 670-дахи СМП дотор тэдэнэр түрүүлэн ажахын тоосоондо ороо юм. Энэ үе соо тэдэнэй гараар байрын хэдэн гэр, hургуули, комсомолшуудай дурадхалаар «Корчагинец» гэжэ нэрлэгдэhэн соёлой байшан баригдаа.

Габшагай участок дээрэ hара бүри гаргагдадаг бюллетень соо бригада, участогай хүдэлмэриин дүнгүүд толилогдожо, участогай начальнигай, бригадирай нэрэнүүд болон мүрысөөнэй дүнгөөр тэдэ коллективүүдэй эзэлhэн hуури заагдадаг юм.

Ажалша коллективүүдтэ ниитэ-политическэ хүдэлмэри hайжаруулха талаар хэмжээнүүд абтажа байнхай. Агитатор, политинформатор, лекторнүүдэй, мүн бүхыдөө партийна комитедүүдэй гол анхаралынь энээндэ хандуулагдана. Мүнөө шиидхэхы участок дээрэ 100 гаран агитатор, тэдээн соо КПСС-эй 85 гэшүүн тоологдоно. Шиидхэхы, мүн бусадшье участогуудаар графигаар ябажа байдаг политинформаторнуудай бүлэгүүд хүдэлмэреэ эдэбхижүүлээ. Партийна комитедүүдэй хүдэлмэрилэгшэд, «Знание» бүлгэмэй лекторнүүдhээ бүридэhэн ойлгуулламжын бүлэгүүд мүн лэ ябажа байдаг. Жэлэй эхинhээ ойлгууламжын арбаад бүлэг иишэ ерэжэ хүдэлөө. Бүридэлдэнь КПСС-эй обкомой, Северобайкальскын горкомой, Баунтын райкомой хүдэлмэрилэгшэд ороо юм. Шиидхэхы участок дээрэ 8 агитбригада саг үргэлжэ хүдэлнэ. 694-дэхи оньhожоруулагдамал колоннын «Скорость» гэжэ агитбригада барилгашадай магтаалда ходо хүртэдэг. Таксимо поселогой «Корчагинец» гэжэ соёлой байшанда лекторнүүд графигай ёhоор ерэжэ, лекци, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг, мүн эндэ аман үгын журналнууд hонирхолтойгоор болодог байха юм. «Илагшатай танилсагты» гэhэн гаршаг доро социалис мүрысөөнэй дүнгүүдтэ зорюулагдаhан үдэшэнүүд барилгашадта hайшаагдадаг.

Байгал-Амарай гол түмэр замай барилга түгэсхэлдөө хүрэжэ байна. Тиимэhээ үзэл сурталай хүдэлмэриин эдэбхитэд парти, правительствын хүндэтэ даабариие саг соонь дүүргэхын түлөө тэмсэлэй шиидхэхы энэ үедэ улам шударгы сэхээр оролдохо уялгатай.

М. ЖАРКОВ,
КПСС-эй обкомой инструктор.

ХҮНДЭТЭ УЯЛГАДАА ХҮРЭМӨӨР

КОММУНИСТ ТУХАЙ хөөрөөн

«Нижнеангарсктрансстрой» трестын саг зуурын ашаглалгын отделениин партбюрогой секретарь А. Е. Вологжина хэдэн үгые залгамжалhан ёhотойл ород нэрэтэн эхэнэр. Өөрөө тэрэ сэбэр шарайтай, энэрхы hайхан абари зантай, саб гэмэ ябадалтай хүн. Хурса удхатаи, гүн сэдьхэлhээ мүндэлhэн, хүсэн түгэс шүлэгтэ ехэ дуратай юм. Эхэ тухай, Эхэ орон тухай Расул Гамзатовай, Хойто Кавказай дошхон олыhото байгаали тухай Кайсын Кулиевэй, урин нугархайгаар бэшэгдэhэн Людмила Татьяничевагай шүлэгүүд тэрэнэй сэдьхэлэй шэмэглэл болодог. Юрэдөө тэдэнэй али нэгэнэй ямар нэгэн шүлэгые гүйсэд сээжэлдээгүй хадаа унтаридаа ородоггүйб гэжэ хэлэhыень мартагшагүйб.

Заhабарилга-прокатна баазын соёлой «Кристалл» гэжэ байшан соо комсомолой политическэ hуралсалай түгэсхэлэй хэшээлээр научно-практическа конференци үнгэргэгдөө hэн. Тиихэдэ хүнэй хүмүүжэл тухай, абари зангай болбосоролой шэнжэ шанар тухай түүрээhэн элдэб үе сагай поэдүүдэй шүлэгүүдые хурдан хурсаар, хүнүүдэй сэдьхэл хүдэлгэмөөр уншаhан юм. Анастасия Емельяновна техническэ эрдэм шудалhан инженер мэргэжэлтэшье haa, абьяас бэлигэйнгээ талаар ёhотойл филолог шуу. Уран шүлэгтэ дурлаhан, литературын хүмүүжүүлхы элшые шадамараар хэрэглэдэг ушар хадаа Анастасия Вологжинагай албан хэрэгтэнь, хүдэлмэридэнь ехэл аша туhатай байдаг.

Саг зуурын ашаглалгын отделенидэ ерэн дүрбэн коммунистнууд мүнөө хүдэлжэ байна. Эдэниие Анастасия Емельяновна толгойлно. Энэ БАМ дээрэхи партийна томохон организацинуудай нэгэн. Тэдэнэр аяар дүрбэн зуун километрэй зайда гонзойhон оршон тойрондо таранхай ажалладаг юм. Тобшолходо, нэгэ газарта удаан байрлажа хүдэлдэг зон бэшэ. Эндэшье, тэндэшье ябажа байжа хүдэлмэрилхэ гээшэ гайтай юм бэзэ. Гэбэшье отделениин участогууд дээрэ байгуулагдаhан партийна найман бүлэгэй коммунистнуудтай нягта холбоо харилсаатайгаар хүдэлмэреэ ябуулжа шададаг байhаниинь нүхэр Вологжинагай партийна даабаридаа ямараар хандадагые гэршэлэн харуулна.

— Манай коллективэй хүдэлмэрилэгшэд түмэр замай рельснүүдые табижа байhан газарта хэрэгтэй зүйлнүүдые таhалдуулангүй зөөхэ гэжэ бүхы хүсэеэ элсүүлнэ. Энэ хадаа барилгашадта аhан шадалаараа туhалха гэhэн эрмэлзэл ха юм даа! —гэжэ Анастасия Емельяновна хөөрэдэг.

Энэ коллективэй гэшүүд эрдэм hургуулитай хүнүүд. Олониинь дээдэ hургуули дүүргэнхэй. Техническэ мэргэжэлэй дунда hургуули дүүргэгшэд эндэ бүришье олон байха. Тиигээдшье БАМ барилга дээрэ hургуули багатай хүнэй хүдэлхэ газар олдохогүй байха. Эндэ имагтал эрдэмтэй хүнүүд хэрэгтэй.

Гэхэ зуура энэ талаар хүндэшэг ушарнууд яhалашье ушардаг даа. Эдээнhээ Анастасия Емельяновна тунхаряагүй. БАМ-дахи партийна организацинуудай секретарьнарай дунда гансал эхэнэр хүн. Сүлөөгүйб, аргамгүй гэжэ шалтаг бариха пэшхэлтэй хүн бэшэ ха юм.

Өөрынгөө ажалай намтарые Улаан-Үдын станцида эхилhэн юм. Паркын дежурна гэжэ тушаал даадаг hэн. Тиихэдэ үшөө студент басаган ябаа. «Эдэ вагонууд ямаршье томонууд юм гээшэб гэжэ hанагша hэм. Шуулан шорхироон. Баруулжаа, зүүлжээ тэгүүлhэн ашаа тээhэншье, пассажирнуудтайшье поезднуудые угтан хүлеэхэш, саашанхи замдань үдэшэхэш. Тиихэдэ би студент ябааб. Гайтайл агша бэлэй» гэжэ Анастасия Емельяновна мүнөө хөөрэдэг.

Ажалай намтарай түрүүшын алхам хэжэ эхилхэ үедэнь Анна Прозваных ехэл туhалhан, hургаал заабари үгэhэн юм. Энэ hайн hэшхэлтэй ород эхэнэр мүнөөшье Улаан-Үдэ станциин дежурнаар хүдэлhөөр. Ажалша бэрхэ эхэнэр хожомынь Анастасия Емельяновнада партиин гэшүүндэ абтахысень зууршалга хэhэн байна. Энэ ушар тэрэнэй бодолhоо нэгэтэшье хахасадаггүй.

Секретарь Вологжина хүнүүдтэй үгэеэ ойлголсожо ядадаггүй. Ехэл тэнюун тэгшэ сэдьхэлтэй, даруу зантай, хэнтэйшье haань нүхэр ёhоной гуримаар хөөрэлдэжэ шададаг хүн гэжэ Северобайкальск станциин начальнигай орлогшо С. А. Привальцева Анастасия Емельяновнае магтан дурдажа hуугаа hэн. Гэхэ зуураа коммунист хүтэлбэрилэгшэ А. Е. Вологжина өөрөө haя болотор энэ тушаал даажа ябаhан байна.

Саг зуурын ажаглалгын отделениин коллектив трест болон район дотор дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ илагшадай тоодо ходо оролсоhон лэ байдаг. Жэшээнь, haя «Нижнеангарсктрансстрой» трестын профсоюзай нэгэдэмэл комитет социалис мүрысөөнэй дүн гаргаа hэн. Районой газетэдэ толилогдоhон мэдээсэлэй ёhоор энэ коллектив хоёрдохи бүлэгэй предприятинуудай дундаhаа шангай хоёрдохи hуури эзэлhэн байгаа hэн.

БАМ хүрэжэ ерэhэн түрүүшын поездоор А. Е. Вологжина эндэ хүрэжэ ерээ hэн. Улаан-Үдэ станцида хүдэлжэ, хүдэлмэриин оншо шудалhан дүршэлынь энэ холын газарта ехэ hургаал болоо. Тэндэ партийна шэнжэ шанарай hургаал мүн лэ гаргаhан байха, юун бэлэн юумэ... даа. Гайтайл гэ...

Гэбэшье Анаста... яновнагай ажал... шатай гэр бүлы... дал зол жаргала... данхай. Ирина... эхынгээ ажалай... гэлжэлүүлхэ гү... той Улаан-Үдын... май техникумдэ... hурадаг. Мүнөө... сессидээ ошонхо... hайнаар лэ шалг... риhай даа гэжэ... даг юм.

А. БАЛЬ...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ...логжина.
М. МАРТИНСО...

ЮҺЭДЭХИ ЗАНШАЛТА

Республикын үүлтэртэ малай гүрэнэй нэгэдэлэй баазын (Горький поселок шадар) талмай. Зэргэлүүлэн түхеэрэгдэhэн хаамагууд соо мушхалаа ехэ эбэртэй, адар томо бэетэй хусанууд, толгойhoo эхилээд туруунуудтаа хүрэтэр ута ноohoop бүрхөөгдэhэн эмэ хонид, түлгэ, зуhагууд харагдана. Дүтэлжэ ерэхэдэ хаамаг бүхэнэй дэргэдэ үүлтэртэ хонидой номер, шэгнүүр, хэды шэнээн нooho үгэдэг бэ, нoohонойнь ута хэдыб, хаанаhаа асарагдааб гэхэ мэтэ тоо, баримтанууд аржыса бэшээтэй. Мүн республиканска заншалта болоhон юhэдэхи выставкэ-аукциондо хабаадахаар ерэhэн ажахынуудай, племпредприятинуудай, кооперативуудай туйлаhан амжалтануудые гэршэлhэн тусхай самбарнууд жэрылдэнэ. Эндэ Борьёогой, Загаhатын племсовхозуудhаа, Сэлэнгын, Үдын, Чисаанын совхозуудай, Ивалгын ОПХ-гай, Бэшүүрэй районой «Победа», Яруунын районой «Коммунизм», Мухар-Шэбэрэй районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудай үүлтэртэ фермэнүүдhээ, Зэдын, Сэлэнгын, «Восточное» (Хори) племпредприятинуудhаа, Бэшүүрэй, Хэжэнгын, племкооперативуудhаа асарагдаhан үүлтэртэ хонид харагшадай, худалдан абагшадай үзэмжэдэ табигданхай байба.

Республикын хони үсхэбэрилдэг ажахынуудhаа түлөөлэгшэд олоороо ерэнхэй. Ажахын хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд хаамаг бүхэнэй хажууда удаан зогсоно, олонхинь саарhа, гуурhа баринхайнууд.

Борьёогой совхозhoo асарагдаhан 1030-дахи номерой хусын хажууда хүн зон олоороо сугларна. Тэрэнэй шэгнүүр 123 килограмм, 16,4 килограмм нooho үгэдэг (сэбэр утаhaарнь тоолоходо 7,12 килограмм) нoohонойнь уhань 10,5 сантиметр болодог байна. Мүн 67 килограмм шэгнүүртэй сэбэр утаhaарнь тоолоходо 4,6 килограмм нooho үгэдэг Үдын совхозой эхэ хониншье олоной анхарал татана.

Забайкалиин нарин нoohoтой үүлтэрэй буряадай түхэлэй хонидой республиканска заншалта IX выставкэ-аукционие үүлтэртэ малай гүрэнэй нэгэдэлэй начальник Ц. Ц. Ринчинов нээжэ, выставкын комитедэй түрүүлэгшэ, Хүдөө ажахын министрэй орлогшо Б-Н. Б. Балагановта үгэ үгэнэ.

—Тус выставкэ-аукцион үүлтэртэ хони үсхэбэрилдэг ажахынуудай, колхоз, совхозуудай фермэнүүдэй, племпредприятинууд болон кооперативуудай Забайкалиин нарин нoohoто үүлтэрэй буряад түхэлэй хонидые үсхэбэрилхэ хэрэгтэ түйлагдаhан үрэ дүнгүүдтэй танилсуулха, энэ үүлтэрэй малые республикын ажахынуудта олон болгохо хэрэгтэ туhалха гэhэн зорилготой юм,— гэжэ тэрэ үгэеэ эхилнэ.—Энэ үүлтэрэй буряад түхэлэй хонидые бии болгоhонhoo хойшо 11 жэл үнгэрбэ. Эдэ жэлнүүдтэ республикымнай хонишодой оролдолгоор тэдэнэй тоо толгойнь 260 гаран мянганда хүргэгдөө, ашаг шэмэньшье дээшэлээ. Жэлhээ жэлдэ олоор худалдагдадаг болонхой. 1983 ондо үүлтэртэ хони үсхэбэрилдэг Борьёогой, Үдын совхозуудта, Ивалгын ОПХ-да, Сэлэнгын районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо, «Байгал» учхоздо тус үүлтэрэй хонин бүриhөө дунда зэргээр 4 килограммhaa дээшэ нoohoн хайшалагдаа.

Гэбэшье үүлтэртэ хони үсхэбэрилхэ талаар үшөөл дутуу дунданууд бии байhаар. Абтаhан хурьгад зүбөөр гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлэгдэжэ шадагданагүй, хурьгадые hайнаар илгажа, тусхай үүлтэртэ отарануудые олошоруулха хэрэгтэ анхарал багаар хандуулагдана. Тиимэhээ үнгэргэгдэжэ байhан заншалта выставкэ-аукцион мэргэжэлтэдэй, хонишодой урда ехэ зорилгонуудые табина. Эндэ 7 ажахынуудhаа, 5 племпредприятинууд болон кооперативуудhaa 403 толгой үүлтэртэ хонид асарагдаа.

IX выставкэ-аукционой түгэс нёдондо жэлдэ үнгэргэгдэhэн выставкэ-аукциондо илаhан Хэжэнгын районой Загаhатын совхозой түлөөлэгшэ зоотехник-селекционер Н. М. Жамбалова, Зэдын племпредприятиин хонишод Д. Ш. Банзаракцаева гэгшэд үргэбэ.

Удаань выставкэ-аукционой экспертнэ комиссиин гэшүүдтэ ажахынуудhаа асарагдаhан эхэ хонидые, зуhагуудые, түлгэнүүдые, элдэб наhанай хусануудые хаража үзөөд сэгнэлтэ үгэхыень дурадхагдана.

Тус комиссиин гаргаhан дүнгөөр асарагдаhан хонидой 309-нь худалдагдаха болобо.

— Борьёогой совхозой 1030-дахи номерой хуса 99 балл абажа, 1984 оной чемпион гэжэ нэгэн дуугаар тоологдоно,— гээд экспертнэ комиссиин түрүүлэгшэ республикын Хүдөө ажахын министерствын ахамад зоотехник Л. Б. Бадуев тэрэ хусада чемпионой улаан лентэ, аукционой ехэ алтан медаль сугларагшадай нэрьемэ альга ташалган доро зүүлгэбэ.

Хориин районой Үдын совхозhoo асарагдаhан эхэ хониндо, Борьёогой совхозой эмэ зуhагта Үдын совхозой эмэ түлгэдэ, чемпионой улаан лентэ ехэ алтан медальнуудтайгаар зүүлгэгдээ.

Хэжэнгын районой Загаhатын, Борьёогой, Зэдын племпредприятиин хусанууд, эхэ хонид, эмэ зуhагууд, түлгэнүүд ехэ мүнгэн, бага бронзо медаляар шагнагдаа.

Хонидой үүлтэрые hайжаруулха хэрэгтэ амжалтатай байhанайнь, выставкэ-аукциондо hайн мал бэлдэhэнэйнь түлөө республикын Хүдөө ажахын министерствын дамжуулгын Улаан туг, мүнгэн шантайгаар Үдын совхозой түлөөлэгшэдтэ барюулагдаба.

Выставкэ-аукциондо бэлэдхэл hайнтай байhанайнгаа түлөө Зэдын племпредприяти республикын Хүдөө ажахын министерствын Хүндэлэлэй грамотаар, мүнгэн шангаар урмашуулагдаба. Выставкэ-аукционой Хүндэлэлэй диплом, мүнгэн шан Сэлэнгын племпредприятиин коллективтэ барюулагдаа.

Выставкэдэ онсо шалгаржа, дээдэ зэргын баллнуудые абаhан хусануудые, эхэ хонидые, зуhагуудые, түлгэнүүдые бэлдэhэн ажахынуудта дипломууд, аттестадууд болон үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаа.

Удаань ажахынуудай болон плем-нэгэдэлэй мэргэжэлтэд, хонишод выставкын Хүндэлэлэй грамотанууд, дипломууд, үнэтэ бэлэгүүдээр урмашуулагдаhан байха юм. Тэдэнэй дунда хонишод Б-Н. Б. Гомбожапов, Г. Л. Рабдаев, Ц. М. Эрдынеева (Борьёогой совхоз), Г. М. Бимбаев (Үдын совхоз), А. П. Чернов (Бэшүүрэй племкооператив) Ц. Д. Рыгзенов (Хэжэнгын племкооператив), Н. Е. Линейцев (Чисаанын совхоз), С. А. Кельберг (Сэлэнгын племпредприяти), зоотехнигүүд А. А. Хаданов, Н. Ж. Жамбалова (Загаhатын совхоз) А. Д. Сидоров (Бэшүүрэй районой «Победа» колхоз), В. А. Васильев (Борьёогой совхоз) болон бусад бии.

Экспертнэ комиссиин сэгнэлтэ үгэhэнэй hүүлээр үүлтэртэ хонид худалдагдажа эхилээ. Тус комиссиин гэшүүн республикын үүлтэртэ малай гүрэнэй нэгэдэлэй таhагай начальник Л. Ф. Хардаев ажахынуудhаа асарагдаhан хонидой ашаг шэмэ, сэн тухай тодорхойгоор олоной анхаралда табина.

— Загаhатын совхозhoo асарагдаhан 30 толгой хонид. Хамтын шэгнүүр 1770 килограмм. Хонин бүхэнэй шэгнүүр дунда зэргээр 59 килограмм. Хамтын сэн 10.785 түхэриг. Нэгэ хониной сэн 359,5 түхэриг,— гэжэ нүхэр Л. Ф. Хардаевай соносхохотой хамта үүлтэртэ хонидые худалдан абаха дуратай ажахынуудай түлөөлэгшэд сэн хаялсажа, ана-мана буляалдана. Эгээл түрүүлэн экспертнэ комиссиин тогтооhон сэнhээ хоёр дахин ехэ сэн дурадхагдаhан Бэшүүрэй районой «Еланский» колхозой түлөөлэгшэд Загаhатын совхозой хонидые худалдажа абаха болобо. Баргажанай, Яруунын, Зэдын, Улаан-Үдын, Хэжэнгын, Хяагтын болон бусад районой ажахынуудай түлөөлэгшэд үүлтэртэ хонидые мүн лэ худалдажа абаа. Энэ аукцион хадаа Забайкалиин үүлтэрэй нарин нoohoто буряад түхэлэй хонидые үсхэбэрилхэ хэрэгтэ республикын ажахынуудай мэргэжэлтэдэй, хонишодой анхаралаа ехээр хандуулжа байhаниие үшөө дахин гэршэлээ.

Гэбэшье элдэб шалтагаанhaa боложо, үүлтэртэ хони олоор үсхэбэрилдэг Зэдын районой «Коммунизм», Сэлэнгын районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозууд, Хориин районой Анаагай, «Георгиевский» совхозууд энэ жэлэй выставкэ-аукциондо хабаадажа шадаагүй. Энэ ушар үүлтэртэ хони үсхэбэрилхэ шухала хэрэгтэ тус ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, мэргэжэлтэдэй анхаралаа багаар хандуулhанhaa болоо гэжэ сэхэ хэлэлтэй.

С. РИНЧИНОВ,
манай корр.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Выставкэ-аукциондо асарагдаhан хонидые сугларагшад hонирхон харана. 2. Выставкын экспертнэ комиссиин сэгнэлтээр эрхимлэhэн хусада медаль зүүлгэгдэжэ байна.

Б, ГАДЬЯНОВАЙ фото.

РОССИН НУГА САБШАЛАН ДЭЭРЭ

ОРЕНБУРГ. Эндэхи ажахынуудта үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэри үдэрhөө үдэртэ эршэдэнэ. Область дотор түрүү коллективүүдэй үүсхэлээр үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ габшагай hара эхилэнхэй. Тэжээл бэлэдхэлгын отрядууд ба звенонууд хамтын подрядаар хүдэлнэ. Ороohо таряа хуряалгада хэрэглэгдэхэеэ болиhон комбайнуудые шэнээр тааруулжа, түхеэрээд, үбhэ сабшалгада үргэнөөр хэрэглэнэ. Энэнь «Беларусь» түхэлэй хэдэн зуугаад тракторнуудые сүлөөлжэ, ондоо хүдэлмэридэ хэрэглэхэ арга олгоо. Мүнөө үедэ областиин ажахынууд 100 мянга шахуу центнер сенаж ба хахад миллион центнер үбhэ бэлдэнхэй.

ПЕНЗЭ. «Панкратовский» совхоздо тэжээлэй ургамалнуудые уhалалгада тусхай электронно түхеэрэлгэ хэрэглэгдэдэг. Тиигэжэ 750 гектар шахуу талмайн ногооной ургаса область дотороо эгээл эрхим hайн байгаа юм. Мүнөө үедэ үдэр бүри 100—120 тонно үбhэн абтаа.

КАЛИНИНГРАД. Калининградска областиин таряашад үбhэ тэжээл бэлэдхэхын тула наратай сэлмэг час бүхэниие хэрэглэнэ. Правдинска районой колхоз, совхозууд эрхимлэнэ. Бэлдэгдэхээр хараалагдаhан силосэй хахадhaa ехэ хубинь траншейнүүдтэ хэгдээ.

КЫЗЫЛ. Тувын Тандинска районой нуга сабшалан дээрэ тэжээл бэлэдхэлгэ түлэг дундаа ябуулагдана. Эндэ олон жэлэй ногоо хуряаха болзор урдынхиhаа урид хүрэжэ ерээ юм.

(ТАСС-ай корр.).

ШЭНЭ САГАЙ ШЭНЖЭ ШАРАЙ

Аянталагшын тэмдэглэлнүүд

IV. ОШОНҺОО ДҮЛЭН БАДАРАА

томонуудай нэгэн. Өөрын онсо мэргэжэл шэглэлтэй арбаад коллектив тэрэнэй мэдэрэлдэ ородог юм. Тэдэнэрэй ажал бэе бэеһээ дулдыдадаг. Бүхэсоюзна удхатай энэ барилгада ороной алишье зүгһөө үдэр һүнигүй ашаанууд ерэжэл байдаг. Тиигэжэ хододоо аха дүү республикануудай нүхэсэл хабаадалга бодото хэрэг дээрэ эли тодоор харагдана ха юм.

Мүнөө үедэ ГРЭС-эй хоёрдохи ээлжээнэй барилга түлэг дундаа ябана. Республика соомнай эгээн үндэр (аяар 300 метр үндэртэй) хоолой бодхоогдожо эхилэнхэй. Хоёрдохи ээлжээнэй барилгын талмай дээрэ ялабхилан, электро-гагнууршадай хэмэл үүрэй толон ажалтай үдэрнүүдые тэмдэглэнэ. А. Новиков, Г. Гантимуров гэгшэдэй бригаданууд халаанай даабарине хододоо бэелүүлдэг заншалтай. Хореод яһатанай түлөөлэгшэд ГРЭС-эй барилга дээрэ мүнөө хүдэлжэ байдаг юм.

1976 оной декабриин 1-һээ Гусиноозерско ГРЭС түрүүшынгээ киловатт-час үйлэдбэрилжэ эхилһэн намтартай. Ашаглалгын анхан үеын хэсүү эрхэ байдалда олон яһатан зоноо бүридэһэн энергетигүүдэй коллектив байгуулагдажа, бэхижэһэн байна. Хабжаганама хүйтэн хорон һалхин хабһа хоорондуур дааруулжа, оньһон түхеэрэлгэнүүдэй далабшануудые хуулажа хаядаг, хүндэ ашаа үргэдэг түхеэрэлгэнүүдтэ ехэ һаад тойбо татадаг, котло-турбинануудые ашаглахада зохид һайн байра байдалай түбхинөөгүй байха үеын бэрхэшээлнүүд соогуур энергетигүүдэй коллектив хатуужаһан, бүришье эбтэй эетэй болоһон.

Мүнөөдэрэй Гусиноозерскын ГРЭС оронойлнай зүүн хизаарта элшэ дулаа үгэдэг эгээн томо электростанцинуудай нэгэн болонхой. Буряад оронойнгоо хэрэглэмжые гүйсэд хангахаһаа гадна, хаяа хадхажа һуудаг Шэтын областьдо, аха дүү Монгол орондо электрын элшэ хүсэ дамжуулдаг юм. Станциин түрүүшын ээлжээн 1979 ондо, дүрбэдэхи энергоблогой ашаглалгада оруулагдахада, гүйсэд дүүргэгдэһэн байна. Тиин мүнөө тус тустаа 210 мегаватт хүсэтэй дүрбэн блок хэрэглэгдэжэ, ГРЭС-эй түрүүшын ээлжээнэй 840 мегаватт хүсэн ашаглагдана гээшэ. Харин хоёрдохи ээлжээндэ тус бүридөө 210 мегаватт хүсэтэй үшөө зургаан блок хабсаргагдажа, станци бүхыдөө 2 миллион 100 мянган киловатт хүсэтэй болохо ёһотой. Ойлгосотойгоор хэлэбэл, аяар дүрбэн Днепро-ГЭС Галуута Нуурай эрье дээрэ мүндэлһэн жэшээтэй.

Үшөө нэгэ иимэ һонирхолтой сасуулга. Россин бүхы электростанцинууд 1921 ондо дүн хамта 500 миллион киловатт-час электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилһэн байбал, Гусиноозерско ГРЭС гансахан «Найрамдал» гэһэн ЛЭП-эй утаһаар оройдоол арбан һарын туршада аяар 620 миллион киловатт-час элшэ хүсэ Монгол орондо дамжуулна.

—Үдэрэй халаанда «Г» вахтын коллектив станци жолоодон хүдэлгэжэ байба. Түбэй щитын тоо томшогүй олон приборнуудай нэгэн станциин үйлэдбэрилжэ байһан электрын элшэ хүсэнэй дүнгүүдые согсолон харуулна. «24 миллиард 600 миллион 867 мянган киловатт-час» гэһэн тоонууд счетчик дээрэ аржын харагдана. Хэрэглэгдэжэ эхилхэһээ хойшо Гусиноозерско ГРЭС эды хэмжээнэй элшэ хүсэ арадай ажахыда дамжуулба гээшэ. Счетчигой тоо блокнот соогоо тэмдэглэхэ зуурамни, прибор бүри ехэ тоо харуулаад байба.

— Танай зоргоор турбинанууд зогсохо һэн гү даа, хөөрэлдэхэ зуурамнай мянган киловатт-час «эрьелдэшэһэн» байха,— гэжэ вахтын хүтэлбэрилэгшэ Владимир Батуевич Борисов хэлэнэ.

Залуу энэ инженер-энергетик ГРЭС-һээ холошье бэшэ оршоһон Жаргаланта нютагта түрэһэн юм. «Галуута Нуурайлнай эрьедэ мантан иимэ станци баригдаад, би тэрэниие жолоодолсохо заятай хүн байнаб гэжэ һургуулидашье ябахадаа зүүдэлээгүйб»,— гэжэ тэрэ хэлээ һэн.

Гусиноозерско ГРЭС-тэй олон хүнэй хуби заяан холбогдонхой. Ээм ээмээ түшэлсэн, эндэ олон яһатанай түлөөлэгшэд ажаллана. Энергоблогой ахалагша машинист ород Н. А. Сенакеев, электрослесарь, республикын габьяата энергетик буряад В. Т. Федоров, энергоблогой машинист казах О. Ш. Шечебаев, слесарь чуваш В. М. Данилов, еврей яһанай О. Б. Хавронич, аппаратчица буряад И. Д. Цыденова, тепловозой машинист ород А. Д. Самарин гэгшэд коллектив соогоо эрхим хүдэлмэришэд гэжэ хүндэтэй болонхой.

Галуута Нуурай урда эрьеһээ асарһан вагонуудые хүсэтэ думикар оньһоор гансата хүмэрюулэгдэжэ харагдана. Сүүдхэ бүри арбан мянган тонно шахуу «галта шулуун» ГРЭС-тэ асарагдана. Тэрэнэй ульһан дулаанай хүсөөр асари ехэ турбинанууд эрьесээ шангадхана гээшэ.

Галуута Нуураа дүхэриглэн тойрожо, Гусиноозерск хотодо аяншалгаяа түгэсхэбэбди. Н. А. Бестужевай замай тэмдэглэлэй ёһоор, тэрэ буряад газаршатайгаа эгээл эндэ, мүнөөнэй Гусиноозерскын һуурижаһан добо дээрэ, хахасаһан байна. Тиихэдэ эндэ айл бууса байгаагүй. Харин мүнөө залуу хото город өөдэргэн бардамаар өөдөөшье, хажуу тээшээшье урган хүгжэнэ. Зүгөөр Гусиноозерск тухай удаадахи номерто тодорхойгоор хөөрэлдэхэбди.

Н. НАМСАРАЕВ.

ГРЭС-эй «Б» вахтын хүдэлмэришэд турбинна зал соо.

СОЁЛШОД—ХҮДӨӨГЭЙ АЖАЛШАДТА

ХОЛЫН ЗУҺАЛАНГУУДААР ЗОРИБО

Далахайн совхозой түб һуурин болохо Утаата тосхонһоо ниитын малай холын зуһалангай гүүртэнүүдтэ киномеханик Марина Жамбалова шэнэ фильмүүдые, автолавкын наймаашан Гонгорова Надежда Лупсановна эдеэ хоолой зүйлнүүдые нютагай КБО-е даагша Доржиева Ольга Шагдуровна хүдэлмэриин һая оёгдоһон шэнэ хубсаһа хоёр мэшээгээр дүүрэтэр хэнхэй тракторта ашажа оробо, мүн хүдөөгэй библиотекые даагша Софья Санжитова малшадай уншаха номуудые олоор ябталжа абанхай, тракторта ашажа, өөһэдөө хура бороодо норохогүйн, мүн абажа ябаһан юумэеэ норгожорхихогүйн түлөө брезентээр хушажа, целлофанаар орёобо. Бороогой бага зэргэ шэдэржэ байбашье, тракторта һууһан мэргэжэлтэд булта хүхюутэйнүүд. Юуб гэхэдэ, эдэнэр булта бэе бэеэ һайн мэдэхэ болошоһон, үбэлэй хүйтэндэшье, хабарай хагсуу һалхиндашье һара бүхэндэ холын гүүртэнүүдээр ябажа, концерт, кино гаргаха, худалдаа наймаа хэхэ, малшадай һуудал байдалай ариг сэбэрые шалгаха, элүүр энхыень үзэхэ гээшэ эдэнэй шухала ажал болоно.

Мүн тус мэргэжэлтэдэй дунда нютагай медпунктын фельдшер Шагдурова Сэсэгма Гомбоевна ябалсаа. Эдэ нүхэднай мүнөө аяар холын Хохюуртын голой баруун тээ оршодог Сайханайн Баруун Нарин орохонь гээшэ. Эндэ адуушан Дымпилов Цыбикжап, ажалай, дайнай ветеран Цыденов Базар Юмдылыкович басагадтаяа, Сундуков Бато Гармаевич хүрьгэнтэйгөө мяхалиг үүлтэрэй малнуудые харууһалжа байдаг. Сайханай, Ухаа Үбэр, Үртөө, Хабтагай, Габын Хаяа гэхэ мэтын нютагуудһаа малшад сутларжа, шэнэ кино хаража, һонирхолтой номуудые абажа хужарлахань лабтай. Совхозой партийна, комсомолой организацинууд холын малшадые комплексноор хангалгада ходо анхаралаа табижа байдагыень тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

А. ДОНОЕВ,
Захаамин.

АЖАЛШАДАЙ БЭШЭГҮҮД

АЖАЛЛАНА, АМАРНА

Үхибүүдэй зунай амаралтын хаһа түлэг дундаа. Энэ үедэ үхибүүд амархаһаа гадна, аша туһатай ажал хэжэ дүршэдэг гээшэ. Манай Түнхэнэй дунда һургуулиин дэргэдэ һурагшадай үйлэдбэриин бригада эмхидхэгдэһээр хореод жэл боложо байна. Тиихэдэ «Романтик» гэжэ нэрэтэй ажалай болон амаралтын лагерь бии болгогдоһоор дүрбэн жэл болобо.

«Сибиряк» колхозой ороонһоной түбэй складай газар дээрэ баригдаһан уужам һаруул байрада зургаадахи болон долоодохи классуудай 50 һурагшад байрлана. Тэдэнэр үдэртөө 4 часай туршада ажаллаад, бэшэ сагтань хараалагдаһан ёһоор амарна. Долоон хоногой үдэр бүхэндэ зохидоор амарха, спортивна наадануудые үнгэргэхэ хэмжээ ябуулганууд урид хараалагданхай юм. Нэгэ үдэрынь элүүр энхын үдэр гэжэ нэрлэгдэнэ.

Колхозой агроном М. Г. Поплевина, багшанар Р. И. Конюшкина болон В. Н. Попова гэгшэд мүнөө бүлэг һурагшадтай хүдэлнэ. Хабартаа «Сибиряк» колхозой хүтэлбэрилэгшэдтэй хэлсээ баталжа, хэгдэхэ ажалаа һайнаар түсэблэһэн, хаража үзэһэн байнабди. Колхоз манай һурагшадта 17 гектар газар үгэһэн юм. Тэрээн дээрэһээ бүхыдэнь 2550 центнер гэхэ гү, али гектар бүхэнһөө 150 центнер овощ ургуулжа хураахa гэһэн уялгатайбди.

Мүнөө жэл манай һурагшадай үйлэдбэриин бригада анха түрүүшынхиеэ хамтын подрядай гуримаар ажаллажа байнхай. Тиимэһээ салин хүлһэеэ ургуулһан ургасынгаа хэмжээгээр абаха юм.

О. МАКАРОВА,
Түнхэнэй дунда һургуулиин ажалай болон амаралтын лагериие даагша.

ТҮРҮҮШҮҮЛЭЙ ЗЭРГЭДЭ ОРОНХОЙ

Сэлэнгын районой XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой малай шэнэ комплексын залуу туталшан Вера Ефимовна Черных, Татьяна Сайфуловна Павлова тухай гансал магтаалай үгэнүүдые дууладагби. Мал ажалда һаяхан гэхээр хүдэлжэ эхилһэн Вера Черных, Татьяна Павлова гэгшэд аха нүхэдэйнгөө, һурган хүмүүжүүлэгшэдэй туһаламжын ашаар ажалай амта таниһан байна. Эдэнэр орой гурбахан жэлэй туршада туталшанаар хүдэлжэ байбашье, атаархамаар дүнгүүдые туйлана. Залуу басаган жэлэй эхинһээ хойшо харууһалжа байһан туталнуудайнгаа шэгнүүрые сүүдхын 700—800 граммаар нэмээнэ. Эдэнэй эсэшэ сусашагүй ажалай гол дүн гэхэдэ, малай үбэлжэлгын харюусалгатай үедэ туталнуудаа зүбөөр харууһалжа, тобир тарганаар зунай бэлшээридэ гаргаа юм.

Ноёхоной эрхим туталшадай нэрэнүүд һаяхан районой Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэбэ.

Залуу малшад зунай зуhагы дулаан сагта туталнуудаа Хёлго мүрэнэй үргэн салуу нугын тунга ногоондо адуулна. Эндэ үбһэ ногоон гэээшэ одоошье моринoй сами шэрбэмээр ургадаг. Марса хужаршье бии. Залуу мал хараа байса таргалдаг, тэбээрдэг байна. Намар тээшэ, үбһэ ногооной хагдархада, туталнуудаа ондоо газарта абаашадаг. Энэ үедэ полинуудай тарян хураагдажа, туталнууд тарянай узуур дээрээ бэлшээжэ налайдаг. Вера Черных Татьяна Павлова хоёр комсомол арюун нэрээ һанажа, ажалдаа толотомо амжалтануудые туйлахын түлөө эрмэлзэнэ.

Х. БАДМАЕВА,
хүдөө бэшэгшэ.

• ТАСС • АПН •
ХИЛЫН СААНАҺАА

МОТ-ой СЕССИ ДҮҮРЭБЭ

ЖЕНЕВЭ. Ажалай уласхоорондын эмхиин (МОТ) генеральна конференциин 70-дахи сесси эндэхи Нацинуудай ордон соо дүүрэбэ. МОТ-ой гэшүүн 139 ороной правительствануудые, профсоюзуудые, предприятинуудай эзэдые түлөөлһэн 1850 делегат тэрэндэ хабаадаһан байгаа.

Ажалшадай социальна ба эрхын байдалда, тэдэнэй ажалаар хангагданги байлгада хабаатай үргэн олон асуудалнуудые сессидэ хабаадагшад зүбшэн хэлсэбэ. США болон НАТО-гай бусад оронуудай, тэндэ байрладаг транснациональна корпорацинуудай эдэбхитэй дэмжэлгын ашаар Африкын урда хубидахи апартеидэй гутамшаг муухай системые конференцидэ хабаадагшад нэгэн һаналтайгаар буруушаан шүүмжэлһэн байгаа.

Капиталис оронуудта үргэн олон хүнүүдэй хүдэлмэригүйдэжэ байһан асуудал МОТ-ой энэ хуралдаан дээрэ үргэнөөр зүбшэн хэлсэгдэһэн байгаа. Гэбэшье МОТ-до горитой ехэ үүргэ дүүргэдэг хархис болон консервативна хүсэнүүдэй харата ябуулгануудһаа уламжалан, энэ эмхиин шиидхэбэринүүд дотор ажалша хүнэй гол эрхэ—ажал хэхэ эрхэ батадхагдаагүй байһаар.

ХАНИ ЁҺОНОЙ УУЛЗАЛГА

ГАВАНА. Кубын Компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, Республикын Гүрэнэй Соведэй ба Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Фидель Кастро албанай хэрэгээр эндэ ерээд байһан Баруун-Урда Африкын арадай эмхиин (СВАПО) президент Сэм Нуйоматой уулзаба.

Хани халуун, аха дүү ёһоной оршон байдалда үнгэрһэн уулзалгын үедэ С. Нуйома ЮАР-ай расис захиргаанай, американ империализмын эзэрхэг түримхэй политикаһаа уламжалан, Африкын урда хубида тогтоһон аюулта байдал тухай мэдээсэбэ. Намибиие хуули бусаар булимтаран эзэмдэлгээ үргэлжэлүүлхэ, энэ районодохи бэеэ дааһан оронуудай байдалые ноггуурилгүй болгохо гэһэн зорилго тэдэнэр урдаа табина. Национальна сүлөөрэлгын түлөө, апартеидэй гутамшаг муухай захиргаание үгы хэхын түлөө Намибиин арадай СВАПО-гай хүтэлбэри доро баатар габьяатайгаар тэмсэжэ байһан тухайнь СВАПО-гай президент хөөрэбэ. ООН-ой Аюулгүйн Соведэй 435-дахи тогтоолые бэелүүлһэнэй үндэһөөр лэ Намибиин асуудалые шиидхэжэ болоно гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Намибиин патриодуудай сүлөөрэлгын тэмсэлтэй Кубын арадай эбдэршэгүй һанал нэгэтэй байһан тухай Ф. Кастро мэдүүлбэ.

СОЦИАЛИС ХАРИЛСААНАЙ ЗАМААР

ГАВАНА. Революциин урда тээ аграрна гээгдэнги орон байһан Куба һаяар дэлхэйн олохон оронуудта никель эльгээдэг томо ехэ гүрэн болохоео байна. Экономическа харилсан туһалалсалгын Соведэй ашаар лэ энэ туйлагдаха аргатай болоо гэжэ Кубын Компартиин ЦК-гай гэшүүн, экономическа харилсаанай талаар гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ Эктор Родригес Льомпарт мэдүүлбэ. СЭВ-эй туһаламжаар Кубада бодхоогдожо байһан Лас-Камариокастахи никелиин комбинадай барилгые залан хүтэлбэрилхэ комиссиин эндэ нээгдэһэн зүблөөн дээрэ тэрэ үгэ хэлэбэ. СССР, ЧССР, Болгари, Венгри, Румыни болон ГДР тэрэнэй барилгада хабаадана.

Советскэ Союзай техническэ туһаламжаар Пунта-Гордодо никелиин томо комбинат баригдана. Тэрэнэй түрүүшын ээлжээн байгша оной октябрь һарада ашаглалгада оруулагдаха гэжэ Э. Родригес Льомпарт һануулаа.

Ороной зүүн-хойто хубида ашагта малтамал шанаржуулгын томо ехэ предприятинуудые барилга энэ районой социально-экономическа бүхы хүгжэлтэдэ нүлөөлхэ байна гэжэ Кубын хүтэлбэрилэгшэ тэмдэглээ. Промышленна предприятинуудай баригдахадань, тэндэ шэнэ хото городуудууд, больницанууд, һургуулинууд баригдаха, харгы зам гаргагдаха, мүнөөнэй хэлхээ холбоон тогтоогдохо байна.

ТЭМСЭЛЭЙ БА ИЛАЛТАНУУДАЙ АЛДАРТА ЗАМ

УЛААН-БААТАР. Монголой революционернүүдэй үдэр МНР-тэ тэмдэглэгдэбэ. Нюуса хубисхалта кружогуудай гэшүүдэй зүблөөн 1920 оной июниин 25-да болоо һэн. Монголой арадай партиие эмхидхэн байгуулха тухай шиидхэбэри тэрээн дээрэ баталагдан абтаа бэлэй.

Революционно тэмсэлэй ветеранууд хүдөөгэй залуу ажалшадтай, хүдэлмэришэдтэй, барилгашадтай, һурагша залуушуултай уулзана. Монгол арадай вождь Д. Сүхэ-Баатарай хүтэлбэрилгэ доро эмхидхэгдэн байгуулагдаһан түрүүшын хубисхалта эмхи орон дотороо сүлөөрэлгын тэмсэлые дэлгэрүүлгэдэ, МНРП-е эмхидхэн байгуулгада, 1921 оной Арадай революциин бүрин түгэсөөр илалта туйлалгада ехэ үүргэ дүүргэһэн байгаа гэжэ партиин ветеранууд хөөрэбэ.

60 гаран жэлэй хугасаа соо Монголой арадай-революционно парти тэмсэлэй ба илалтануудай алдарта зам гаталаад, мүнөө ажалшадай шалгардамал манлай, уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ эдэбхитэй хабаадагша болонхой гэжэ «Үнэн» газетэ тэмдэглэнэ. Советскэ Союзтай аха дүү ёһоной эбдэршэгүй бата хани барисаамнай МНР-эй һалбаран хүгжэлгын, тэрэнэй социализм байгуулгын замаар урагшаа батаар дабшалгын найдамтай эшэ үндэһэн болоно гэжэ Монголой коммунистнууд тоолоно.

ЛИВАНДАХИ БАЙДАЛ

БЕЙРУТ. Орон доторхи байдалаа политическэ аргаар гуримшуулан һайжаруулхын тула Ливанай засагаархид ехэ хүсэлэл оролдолгонуудые гаргана. Ливанай ниислэл хотодо аюулгүй байдалые хангаха асуудалнуудые сэрэгэй соведэй ээлжээтэ заседани дээрэ зүбшэн хэлсэһэн байгаа. Хэблэлэй мэдээсэлнүүдэй ёһоор, Баруун Бейрудта байрладаг Ливанай армиин 6-дахи бригада аюулгүйе сахиха хүсэнүүдтэй хамта городой энэ сектортэхи байдалай түлөө харюусалгатай юм гэжэ үгээ ойлголсобод.

Гэхэтэй хамта июниин 26-най һүни Бейрут хотын баруун ба зүүн хубинуудые таһалдаг линнүүдэй хоёр талада байһан зүрилдөөтэ хүсэнүүдэй хоорондо буудалдаан болобо.

Ливанай урда хубида Ливанай патриодууд Израилиин булимтарагшадта шанга харюу сохилто үгэнэ. Июниин 26-да Гандурия тосхон шадар эзэрхэг түримхэйшүүлэй патруль буудагдаа. Бронетранспортер үгы хэгдээ, 5 булимтарагшад алуулагдаа, шархатуулагдаа.

КНР-эй ОБОРОНЫН МИНИСТР—США-да

ВАШИНГТОН. Албанай хэрэгээр эндэ ерээд байһан КНР-эй оборонын министр Чжан Айпин орон соогуурнь ябаһанаа Канада ошохоёо США-һаа мордобо.

Хитадай министр президент Р. Рейгантэй хөөрэлдөө. Тэрэ США-гай оборонын министр К. Уайнбергертэй, гүрэнэй секретарь Дж. Шульцтай, США-гай захиргаанай бусад дээдэ тушаалтадтай уулзаһан байна.

Эндэ ерээд байха үедөө Чжан Айпин США-гай сэрэгэй промышленна комплексын «Боинг», «Рокуэлл интернэшнл», «Дженерал дайнэмикс» болон «Хьюз эйркрафт» гэжэ томо ехэ корпорацинуудай заводуудта хүрэбэ.

Американ-хитадай энэ хөөрэлдөөнүүд США-гай ба КНР-эй сэрэгэй корпораци холбооё бэхижүүлхэ талаар шэглүүлэгдэнхэй байгаа гэжэ нютагай хэблэл тэмдэглэнэ. Шэнжэлэгшэдэй баримта мэдээнүүдэй ёһоор, зарим түхэлэй буу зэбсэгүүдые бүтээхэ, мүнөөнэй хэдэн зэбсэг хэрэгсэлнүүдэй түхеэрэлгэнүүдые үйлэдбэрилгын технологи зохёохо талаар Хитад США-тай харилсаа холбоо тогтоолгодо онсо анхаралаа хандуулна. Хөөрэлдөөнүүдэй дүнгүүдээр хоёр ороной хоорондохи тодорхой хэлсээн тухай юуншье хэблэлдэ мэдээсэгдэбэгүй.

Хитадай министрэй ерээд байха үедэ Вашингтон КНР-тэй сэрэгэй холбоо барисаагаа саашадань хүгжөөхэ юм гэжэ харуулха зуураа, «хоёр Хитадай политика» бэелүүлгэһээ США арсахагүй юм гэжэ элирхэйлһэн байна. Чжан Айпинай Холбоото Штадуудта ерээд байха үедэ Пентагон С-130Н түхэлэй сэрэгэй-транспортна шэб шэнэ самоледдуудые Тайваньда худалдаха хараатай гэжэ соносхоо һэн.

АМЕРИКАН ЗАХИРГААНАЙ ШИИДХЭБЭРИ

ВАШИНГТОН. С-130 түхэлэй тон шэнэ сэрэгэй-транспортна 12 самолет Тайваньда худалдаха хараа түсэблэн байһан тухайдаа Пентагон конгрессто мэдээсэбэ. Энэ үгэсөөнэй ниитэ хэмжээн 325 миллион долларто хүрэхэ байна.

Адаглагшадай тэмдэглэһэнэй ёһоор, Пентагоной соносхолго Рейганай захиргаанай «хоёр Хитадай политика» бэелүүлжэ байлгын үшөө нэгэ гэршэ болоно. «Хитадай буруушаагаашье һаань, Рейганай захиргаан Тайваньда буу зэбсэгүүдые худалдалгаяа үргэлжэлүүлхэбди гэжэ мэдүүлнэ»,— гэжэ АП агентство тэмдэглэнэ.

КНР-эй оборонын министр Чжан Айпинай албанай хэрэгээр США-да ошоод байха үедэ США-гай сэрэгэй захиргаан иимэ мэдээсэл хэбэ гэжэ эндэ тэмдэглэнэ.

ПЕКИН. С-130 түхэлэй сэрэгэй-транспортна самолетнүүдые Тайваньда эльгээхэ гэһэн американ захиргаанай шиидхэбэриие КНР-эй МИД-эй түлөөлэгшэ тайлбарилхадаа, США-гай эдэ ябуулганууд 1982 оной августын 17-до абтаһан хитад американ хамтын коммюникегэй зохихо дүримүүдые хазагайруулһан ушар болоно гэжэ мэдүүлбэ. С-130 түхэлэй самоледдуудые Тайваньда худалдаха гэһэн шиидхэбэри абаһан тухайдаа американ талын соносхохынь урда тээ Хитадай правительство США-гай правительствада шанга һануулга хэһэн байгаа гэжэ тэрэ мүн лэ мэдээсээ.

Социалис оронуудаар

СОВЕТ ЗАХИЛШАДТА

СОФИ. Болгариин Омуртаг хотын Н. Станчевой нэрэмжэтэ трикотажна фабрикын хүдэлмэришэд совет захилшадта шэнэ хэһэг хубсаһа хунар эльгээбэ. Энэ предприятиин бүтээлнүүд республика дотороо ба холо гадуур һайн мэдээжэ болонхой. Тэдэнь һайн шаһартайгаар оёгдоһон байдаг. Моодоһоо гээгдэхэгүйн тула түрүү коллектив жэл бүри бүтээдэг продукциингаа ассортиментын 70 процентые шэнэлдэг юм. Болгариин социалис революциин 40 жэлэй ойн хүндэлэлдэ Омуртагай оёдолшод түсэбтэ даабаряа болзорһоонь урид дүүргэжэ, шанарай тэмдэгтэй хубсаһа ехээр оёхо уялга абанхай. Үйлэдбэриин гол хүдэлмэри оньһожоруулга, түрүү арга технологи нэбтэрүүлэгдэнэ.

ҮРЭ ТҮГЭС ХАРИЛСАА ХОЛБООН

ГАВАНА Совет-кубын экономическа харилсаа холбоон Кубын арадай ажахын хүгжэлгэдэ ба республикын хүн зоной ажабайдалай хэмжээе дээшэлүүлгэдэ туһа нэмэри болоно гээд Кубын «Гранма» газетэ бэшэнэ. Электрын элшэ хүсэн энэ харилсаа холбооной шухала һалбаринуудай нэгэнинь болодог. СССР-эй туһаламжаар Хурагуа райондо (Сьенфуэгос провинци) баригдажа байгаа атомна электростанциин болон ниислэл хотодо дүтэ шадархи дулаанай электростанциин удха шанар статья дотор онсо тэмдэглэгдэнэ. Пунта-Горда хотодо болон Лас-Камариокаста никелиин комбинадуудые барилгада, Санта-Кларедэ механическа заводые үргэдхэлгэдэ, саахарай шэнэ заводуудые барилгада Советскэ Союз Кубада баһа туһална. Саахарай хулһа хураадаг «КТП-1» түхэлэй шэнэ комбайнуудые зохёон бүтээлгэдэ СССР-эй мэргэжэлтэд шухала хубитаяа оруулаа гээд газетэ онсолон тэмдэглэнэ. Кубын хара металлургиин түрүү предприяти болохо «Хосе Марти» комбинадай үргэдхэлгэ, Сьенфуэгосто нефть болбосоруулгын заводой барилга, Сантьяго-де-Кубада ба Гаванада нефть болбосоруулгын хүдэлжэ байгаа заводуудые шэнэдхэлгэ хадаа хоёр ороной аха дүү ёһоной харилсаа холбооной жэшээ болоно. Геологи, транспорт, хэлхээ холбоон, научна шэнжэлгэнүүд гэхэ мэтын һалбаринуудта совет-кубын харилсаа холбоон баһал амжалтатайгаар хүгжөөгдэнэ.

ТҮСЭБӨӨ ДҮҮРГЭҺЭН ТУХАЙГАА ЭЛИДХЭБЭ

УААН-БААТАР. Арадай Монголдо элшэ хүсэнэй промышленностьда эгээл түрүүлэн хахад жэлэйнгээ даабариие болзорһоонь урид дүүргэһэн тухайгаа В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Дарханай дулаанай электростанциин коллектив элидхэбэ. Эндэхи энергетигүүд социалис мүрысөөнэй манлайда дабшана. Табан жэлэй эхинһээ хойшо тэдэнэр түсэбһөө гадуур 9 миллион тугригай электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилөө. Мүнөө үедэ дарханайхид шэнэ зорилго урдаа табинхай. Түсэбтэ табан жэлэй дүрбэдэхи жэлэй түсэбые ноябрьда, МНР-эй соносхогдоһоор 60 жэлэй ойдо дүүргэхэ гэһэн уялга тэдэнэр абаа юм.

ВЕНГЕР ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭЙ УЯЛГА

БУДАПЕШТ. Нефтиин болон газай сорго хоолойнуудай түсхай мебель Советскэ Союз болзорһоонь урид эльгээжэ дүүргэхэ гэһэн уялга Венгриин Сегед хотын заводой коллектив абанхай. Газ дамжуулха Уренгой—Помары—Ужгород гэжэ сорго хоолойн барилга дээрэ хүдэлдэг электротехническэ түхеэрэлгэнүүдые хабсаргагшад заводой гол захилшадынь юм. Мүнөөдэрэй байдалаар тус заводой ажалшад СССР-эй бүхы захилнуудай хахаһаа үлүүень дүүргээд байна.

ТАРЯАШАДАЙ ЖЭГҮҮРТЭ ТУҺАЛАГШАД

СОФИ. Болгариин хүдөө ажахын авиациин отряд 35 жэлэйнгээ ойе ажалай амжалтануудаар угтана. Жэлэй эхинһээ хойшо авиаторнууд 4,5 миллионһоо дээшэ гектар таряалан элдүүрилжэ, түсэбтэ даабаринуудаа хараа байса үлүүлээ. Мүнөө үедэ ороной хүдөө ажахын авиациин летчигууд хүдөө нютагуудта 40-өөд янзын хүдэлмэри дүүргэдэг, тэрэ тоодо намарай ургамалнуудай поли дээгүүр минеральна үтэгжүүлгэ тараадаг, тамхинай, овощой ба виноградай плантацинуудай ургамалнуудые хамгаалха бодосуудые сүршэн тараадаг байха юм. Үнгэрһэн хугасаада авиаци газарай хүрьһэ хамгаалха талаар һэлгэшэгүй туһалагша болоо юм.

Болгариин хүдөө ажахын авиациин паркда Советскэ Союзда бүтээгдэһэн найдамтай ба бүтээсэ ехэтэй жэгүүртэ машинанууд саг үргэлжэ нэмээгдэжэ байдаг. Энэнь байгша табан жэлэй (1981—1985 онууд) дүүрэтэр болгар хүдөө нютагуудай ажалшадта үзүүлэгдэдэг туһаламжын хэмжээе нилээд үргэдхэхэ, жэл бүри агаарһаа газар элдүүрилгые 6 миллион гектарта хүргэхэ арга олгохо байна.

ҮРЭ ТҮГЭС ХАРИЛСАА ХОЛБООН

БЕЛГРАД. 1981—1985 онуудай хугасаада совет ба югослав эрдэмтэдэй хоорондохи харилсаа холбооной программада эрдэм ухаанай ба техникын элдэб һалбаринуудаар 10-һаа дээшэ темэ оруулагданхай. Хамтын шэнжэлгэнүүдэй үндэһөөр хоёр ороной предприятинуудта үргэнөөр хэрэглэгдэхэ 40-өөд янзын шэнэ машина болон бусад түхеэрэлгэ байгуулагдахаар түсэблэгдэнэ.

СССР-эй Наукануудай академиин Хүтэлбэриин системын институдай, Ленинградай үйлэдбэриин «Электросила» нэгэдэлэй мэргэжэлтэдтэй югослав эрдэмтэд илангаяа эдэбхитэй ба үрэ түгэс харилсаа холбоо бэелүүлдэг байна.

(ТАСС).

Соёлой hонин

ДАХИНАА АЙЛШАЛХАНЬ

Камчаткын Арадуудай хани барисаанай ордento областной драмын театрай коллектив июлиин 1-hээ Улаан-Үдэ хотодо гастролёо эхилхэнь.

Ородой, совет болон дэлхэйн классикын зохёолнуудhаа бүридэhэн программаяа манай айлшад Ленинэй ордento Буряадай оперо болон баледэй театрай сценэ дээрэ харуулха юм.

1933 ондо манай ороной зүүн хойто захаар тамаржа ябаhан Москва, Ленинград болон Киев хотонуудай бүлэг артистнууд hалхи шуургата сагай уларилай эрхээр Камчаткын эрьедэ тогтохо баатай болоо hэн. Тэдэнэр эндэ байхадаа, шэмэрүүн уларилта хизаарта дурлажа, олонхинь үлэхөөр шиидээ hэн. Һара тухай сагай үнгэрөөд байхада, ороной түб хотонуудhаа ерэhэн артистнууд камчаткынхидта Д Курдинай «Шуурган дундуур» гэhэн түрүүшынгээ зүжэг харуулаа бэлэй.

Тиигэжэ эндэ анха түрүүшынхеэ 1933 оной апрелиин үдэшэ Камчаткын театр мүндэлhэн түүхэтэй. Тэрэ үедэ, мүн Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ театрай ажаллаха эрхэ байдал тон хэсүү бэлэй. Театрай тэрэ үеын түүхэ болоhон данса соо иигэжэ бэшээтэй:

«Артистнууд бороо, шуурган, саhан бордоhон, янгинама хүйтэн соогуур ашаанай катераар, онгосоор, үгышье hаа нохойнуудые хүлэhэн наартаар удаан саг соо, эсэбэритэй аяншалга хэжэ, улад зоной ажаhуудаг газарнуудаар концерт наада табидаг hэн. Далайн галзуу шуурганай намдахые хэдэн үдэрөөр хүлеэжэ, уhа голнуудай адагта дааража, бээрэжэ байхашье ушар гарадаг байгаа. Мүн артистнуудай hуужа ябаhан багахан онгосо далайн долгиндо нэшүүлжэ эрьедэ хаягдаад, Берингын далай соо мүльhэдэй дундуур гараха замаа бэдэржэ тулиhаншье ушар байха. Зэрлиг хүбшөөршье, зайдан хоохон тундрааршье замаа үргэлжэлүүлжэ зүдэрhэнөө артистнууд мартадаггүй».

Манай театр сэсэн мэргэн ленинскэ национальна политикые хэрэг дээрэнь бэелүүлэлсэн, холын Хойто зүгэй бага үндэhэ яhатанай соёлой хүгжэлтэдэ ехэ туhа нэмэри оруулhан байна. Тиигэжэ эмхидхэгдэhэн сагhаа хойшо театр хэдэн мянган зүжэг харуулаа. Юрэдөө Камчаткын хахад арал дээрэ коллективэймнай ябаа, хүрөөгүй hуурин хотон үгы ёhотой. Саг жэлэй үнгэрхэ тума гастрольнуудаймнайшье харгы замууд холдуур тараа. Камчаткын театрай зүжэгүүдые Магаданай болон Южно-Сахалинскын, Эрхүүгэй болон Братскын, Хабаровскын болон Владивостогой, Новосибирскын болон Москвагай ажалшад хаража халуунаар угтаа hэн.

1981 ондо театрнай Москвада, суута Бага театрай сценэ дээрэ творческо тоосоо хээ бэлэй. Энээндэ Москвагай газетэнүүд анхаралаа ехээр хандуулаа hэн. Тэрэшэлэн «Правда», «Московская правда», «Советская культура», «Литературная Россия» газетэнүүдтэ, «Огонек», «Театр», «Театральная жизнь» журналнуудта шэнжэлхы, шүүмжэлхы статьянууд олоор толилогдоо бэлэй. Тиихэдэ манай коллективэй тон лэ өөрынгөө бодото нюурые, репертуараа олохо зорилготойгоор эрмэлзэл ехэтэйгээр мүнөө үеын шухала темэнүүдые дэлбэлэн харуулагдагаараа анхарал татана гэжэ хэблэлэй шэнжэлэлнүүд соо онсолон тэмдэглэгдээ hэн.

1983 ондо театрнай 50 жэлэйнгээ ойе тэмдэглээ юм. Энэ hайндэртэй дашарамдуулан, совет театральна искусствые хүгжөөхэ хэрэгтэ габьяатай байhанайнгаа түлөө коллективнай Арадуудай хани барисаанай орденоор шагнагдаа бэлэй.

Мүнөө бидэ Буряад ороной түб—Улаан-Үдэ хотэ хоёрдохиёо ерэбэбди. Түрүүшымнай уулзалга 6 жэлэй саана болоhон юм. Москвада харуулhан репертуарhаа 3 зүжэг асараабди. Эдэ хадаа нэгэдэхинь А. Галинай «Ретро» гэжэ зүжэг болоно. Тэрэнэй гол удха хадаа юумэндэ шунахайржа, бэе тээшээ татаха абари занда эсэргүү, хүнүүдэй hайн hайхан харилсаа холбоон болоно. Хоёрдохи зүжэгнай В. Гюгогой «Мария Тюдор» болоно. Хэсүү шанга шалгалтануудые гаража мүндэлhэн инаг дуранай гоё hайханиие тэрэ манда баталан харуулна. Сэдьхэл зүрхэнэй дуран гээшэ хэтын сагта хүйтэн, шүүбэритэхэ, олзотохо бодомжонуудтай тэмсэжэ байгаа юм. Элдин hайхан hанаа сэдьхэл хара, хорото хэрэгүүдые илаха, инаг дуран, энхэ жаргал гээшэ «эмээлтэ, хазаартые багтааха», сэхэ сэбэр хүндэ ерэгэг гэжэ энэ зүжэг харуулха байна.

Гурбадахи зүжэгнай—үхибүүдтэ зорюулагдаhан үльгэр юм. Тэрэ хадаа Камчаткын үндэhэ яhатанай аман зохёолой удхаар бэшэгдэнхэй. Авторынь — Г. Портов.

Н. В. Гоголиин түрэhөөр 175 жэлэй ойдо зорюулжа, манай коллектив агууехэ уран зохёолшын «Һамга абалга» гэжэ зүжэг харуулаа hэн. Театральна искусствын репертуарта хэтэдээ ороhон дурсагдагша зүжэгэй шог ёгто удхые мүнөө үе сагтай зохилдуулан гаргахые театрай коллектив оролдоо hэн.

Драматург В. Арро гэгшын нэрэ соло мүнөөнэй театрта үргэнөөр мэдээжэ юм. Тэрэнэй бэшэhэн зурилдөөтэ зүжэгые манай коллектив репертуартаа орууланхай. Энэ зүжэгынь «Харгты, хэн ерэбэ гээшэб!» гэhэн нэрэтэй.

Гадна манай театрай репертуарта И. Левинэй «Шинягаа үни ябаабши...», американ драматург Дж. Патригай «Хүндэтэ Пимела», итальян драматургнууд Дж. Скарначчи, Р. Тарабузи гэгшэдэй «Минии мэргэжэл —дээдэ гарай сеньор» гэhэн зүжэгүүд оруулагданхай.

Улаан-Үдын сценэ дээрэ хоёр зүжэг шэнээр харуулхабди. Тэдэмнай Камчаткадаа үшөө табигдаагүй юм. Тэрэнэй нэгэниинь А. Дударевай «Үдэшэ», нүгөөдэнь, «Театральна шогуудай үдэшэ» гэжэ Е. Мировичой зүжэг болоно. Хүрьhэтэ энэ дэлхэй дээрэ хүн нэрээ дээрэ үргэн hайн hайханаар ажаhуухые зүжэг уряална. Тиихэдээ хүнүүдэй харилсаан гээшэ байгаали мэтэ юрын, ямаршье гоёолто шэрэ будаггүй байха ёhотой гэhэн удхатай. «Театральна шогуудай үдэшэ» гэhэн зүжэг 1914 ондо бэшэгдэжэ, ородой театральна искусствада зарим тэды удха шанартай байгаа юм.

Москвагай хэблэлнүүд манай театрай коллективтэ бэлигтэй бэрхэ артистнуудай байhые, тэдэнэй уран гүйсэдхэлгые үндэрөөр сэгнээ hэн. Эдэ хадаа Камчаткын сценэ дээрэ таби шахуу жэлдэ наадаhан СССР-эй арадай артист В. Андрианов, гуша гаран жэлдэ манай коллективтэ ажаллажа байhан Л. Васютина, РСФСР-эй арадай артистка Р. Г. Астраханкина, РСФСР-эй габьяата артистнууд М. Соловьева, А. Савельева, О. Баглюков, мүн артистнууд Е. Улыбкина, В. Болеславский, М. Банчук, В. Савельев, В. Грачев, В. Белоусов. Ю. Стрельников, Ю. Михайлов, Т. Титова гэгшэд болоно. Тэрэшэлэн залуу бэлигтэн В. Кашмова, В. Новиков, Т. Артемьева, И. Холина, И. Зайцев болон бусад амжалтатайгаар ажаллажа байнхай.

Зарим зүжэгүүдые урагшатай hайнаар гүйсэдхэжэ, коллективэймнай туйлаhан амжалтада режиссернууд В. Зверовщиковой, Ю. Погремичкын, И. Зайцевай, Н. Эренбургын, мүн уран зураашад Ю. Назаровай, В. Поэтын, Л. Куликовскиин. А. Кудрявцевай хубита ехэ юм.

Улаан-Үдэ хотодо бидэ гансашье зүжэгүүдые табиха бэшэ, мүн творческо уулзалгануудые эмхидхэхэ байнабди. Юуб гэхэдэ, гастроль гээшэмнай уран hайханай ямаршье коллективэй саашанхи ажалаа нарижуулан hайжаруулха үндэhэ hуури боложо үгэдэг, мүн харагшад болон артистнуудтай дахин уулзаха хүсэл түрүүлдэг байха ёhотой ха юм

Т. САПЕГО,
Камчаткын областной драмын театрай литературна талые даагша

ОЙН БАЯРТА БЭЛДЭНЭ

Нёдондо түрэл республикымнай байгуулагдаhаар 60 жэлэй ойн баярай үдэрнүүдтэ олон хүнэй хабаадалгата театрализованно үзэгдэлнүүд, стадионой бүхы талмайе эзэлhэн хатар наадан хүн зоной халуун анхаралые татаhан байха юм. Байгша ондо республикымнай ойн үшөө нэгэ баярые — Россин гүрэндэ Буряад ороной hайн дураараа ороhоор 325 жэлэй ойе үргэнөөр тэмдэглэхэнь гээшэ. Ойн баярай үдэрнүүдтэ олон коллективүүдэй хабаадалгатаагаар хатарнууд, театрализованно үзэгдэлнүүд дурадхагдаха. Зүүн Сибириин гүрэнэй соёлой институдай хореографическа кафедрые даагша, ахамад балетмейстер, Буряадай АССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ А. Н. Леоненко балетмейстер-репетитор, тус институдай ахамад багша А. В. Палилей хоёрой хүтэлбэри доро ехэхэн бэлэдхэл хэгдэжэ байна.

— Ойн баярай үдэрнүүдтэ гүйсэдхэгдэхэ гурбан ехэ хатар табибабди, — гэжэ Александр Васильевич Палилей хөөрэнэ.— Түрүүшынхинь — «Нарахан» гэhэн хүүгэдэй хатарай сюитэ болоно. Тус хатарта мяха консервын комбинадай соёлой байшангай (хүтэлбэрилэгшэнь С. В. Жукова), авиационно заводой «Рассвет» гэжэ соёлой ордоной (хүтэлбэрилэгшэнь Т. В. Кручинина) болон Улаан-Үдэ хотын хүүгэдэй хатарай бусад коллективүүд хабаадана. Удаадахи сюитэ «Байгалай үмэнэхи хизаарни» гэжэ нэрлэгдэнэ. Тэрэнэй хүгжэмые манай институдай арадай инструментнүүдэй кафедрын ахамад багша А. А. Прибылов найруулаа, — гэжэ А. В. Палилей хөөрэнэ.

Хоёрдохи сюитэдэ Зүүн Сибириин гүрэнэй соёлой институдай хореографическа отделениин студентнэр, нарин сэмбын комбинадай «Текстильщик» гэжэ соёлой ордоной «Забайкальская россияночка», хатарай, «Сибирские узоры» гэhэн арадай ансамбльнууд, Забайкалиин арадай аман зохёолой шэмээшэгүүдэй хоорой хатарай бүлэг болон бусад коллективүүд оролсожо, дүн хамта 200 шахуу хүн хатар гүйсэдхэхэ ёhотой.

Зүүн-Сибириин технологическа, Буряадай хүдөө ажахын институдуудай, индустриально-педагогическа техникумэй хатарай коллективүүд, мүн эндэ hаяхана Буряадай комсомолой шангай лауреадай нэрэ зэргэдэ хүртэhэн Зүүн зүгэй арадуудай хатарай «Лотос» гэжэ ансамбль «Хурдан хүлэгүүдые унагшад» гэhэн сюитэ гүйсэдхэхэ юм. Тус хатарые балетмейстер РСФСР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ В. А. Абгалдаева найруулан табиhан байна.

Тиихэдэ аман зохёолой республиканска hайндэртэ арадай «Уряал». «Магтаал» гэhэн ансамбльнууд, хүдөөгэй районуудай уран hайханай коллективүүд хабаадажа, олоной үзэмжэдэ бэлиг шадабаряа харуулха ёhотой.

Б. ДАМБАРИНЧИНОВ.

МАРТАГДАШАГҮЙ УУЛЗАЛГАНУУД

Россин гүрэндэ Буряад ороной hайн дураараа ороhоор 325 жэлэй ойн баярта зорюулагдаhан хэмжээ ябуулгануудые республикымнай Уран зохёолшодой холбоон үнгэргэжэ байнхай.. Ойн баярай үдэрэй ойртохо бүри республикымнай ажалшадай ажал хэрэгүүдэй эршэдэжэ байhан,— хаа хаанагүй хонидой нооhо хайшалалгын эхилhэн үедэ, мүн лэ пионернүүдэй лагерьнуудта горныи хонгёо дуунай зэдэлжэ байhан— сагта манай мэдээжэ уран зохёолшод хүдөө нютагуудаар ябажа, удха түгэлдэр хөөрэлдөөнүүдые эмхидхэнэ. Тэдэнэй хөөрэлдөөнүүдэй гол асуудал гэхэдэ, «325 жэлэй ойн баярай удха шанар», «Арадуудай харилсаа холбоон», «Дайн ба үхибүүд» болон бусад темэнүүд болоно.

Ц. Галанов, Л. Тапхаев, Д. Дугаров гурбан Захаминай район гаранхай. Харин Ц. Номтоев, Г. Раднаева, Г-Д. Дамбаев гэгшэдэй бүлэг халата Ахын районой «50 лет Октября», Ленинэй нэрэмжэтэ, «Улаан-Аха», «Коммунизм» колхозуудаар ябажа, тэндэхи малшадтай, хайшашадтай уулзалгануудые үнгэргэнэ.

Пионернүүдэй «Рассвет», Ю. Гагаринай нэрэмжэтэ лагерьнуудта М. Шиханов, Ж. Зимин, Р. Белоглазова гэгшэд, Дээдэ-Онгостойдо оршодог санаторий-профилакторидо С. Ангабаев, В. Липатов, Элхиин пионернүүдэй лагерьта, мүн лэ тэрэ нютагай санаторидо К. Балков, Буряадай мебель хэдэг, модо болбосоруулдаг комбинадта В. Митыпов гэгшэд hонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые эмхидхээ.

Е. ОСОДОЕВА.

Россин гүрэнэй бүридэлдэ Буряад ороной hайн дураараа ороhоор 325 жэлэй ойн хүндэлэлдэ республикын уран hайханай коллективүүд шэнэ программануудые бэлдэнэ. Энэ зураг дээрэ Улаан-Үдын кондитерска нэгэдэлэй уран hайханай бүлгэмэйхид буряад арадай дуу түйсэдхэжэ байна.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

«ХИРОСИМЫН ДУРАСХААЛДА»

— Шэтын Музейн фонд жэлhээ жэлдэ баяжажа байнхай. Сибириин болон Алас Дурнын хизаарай уран зураашад, скульпторнууд, hиилүүршэд, алташа ба мүнгэшэ дархашуул шэнэ шэнэ бүтээлнүүдээ музейдэ дамжуулан үгэдэг юм. Һүүлэй үедэ музейн шэлэн абаhан хүдэлмэринүүдэй дундаhаа бэлигтэй керамист, Буряадай комсомолой шангай лауреат Рэгзэма Жимбиевагай «Хиросимын дурасхаалда» гэжэ нэрэтэй сайн сервизые онсолон тэмдэглэмээр гээд «Забайкальский рабочий» газетэ мэдээсэнэ. Сервизэй бүридэлдэ дүн сагаан үнгэтэй онсо өөрсэ шэнжэтэй гүсэ, тэбхэр түхэлтэй дүрбэн домбо, саахар хэхэ амhарта, аяга, тагшанууд ороно. Тэдэнэй ханатаhан булангуудынь мүнгэлиг ба улаан үнгэтэй hудалнуудаар хлазалагданхай. Домбонууд соонь зорюута хатаагдаhан, нэгэшье набшагүй мүшэрнүүд hуулгагданхай. Энэ бүтэдэ заншалта япон уран зурагай аялгатай тааруулагданхай гээд тэмдэглээ.

—«Хиросимын дурасхаалда» гэжэ нэрэтэй энэ онсо өөрсэ, бүтээл харагшадай hонирхол үүсхэхэ байhаниинь дамжагтүй, — гээд, музейн эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэ Л. Самбуева бэшэнэ. — Буряад хэлбэриин хажуугаар зүүн зүгэй искусствын аялга ехэ. Тэрэниие бүтээхын тула Р. Жимбиева Япон орондо зорюута ошожо ерэhэн намтартай.

А. ЖАЛСАНОВ.

ГАСТРОЛЁО ТҮГЭСХЭХЭНЬ

Ленинэй ордento Буряадай оперо болон баледэй академическэ театрай коллектив энэ зунайнгаа гастролиин хаhые анха түрүүшынхеэ Тюмень хотодо эхилээ юм. Манай артистнууд hара тухай саг соо тэндэ байхадаа, областиин түбэй «Нефтяник» гэжэ соёлой ехэ ордон соо оперно болон балетнэ 17 зүжэг харуулба.

«Нефтяник» гэжэ соёлой ордоной 900 шахуу хүнэй hууритай зал үдэр бүри хоёр дахин харагшадаар дүүрэнэ. А. Бородинай «Игорь тайжа», Дж. Вердиин «Аттила», «Отелло», Ж. Бизе «Кармен», П. Чайковскиин «Хун шубуута нуур», Л. Книппер, Б. Ямпилов хоёрой «Арюун гоохон Ангар дүүхэй», мүн бусадшье зүжэгүүдые хүн зон олооро хаража, РСФСР-эй арадай артистнууд Д . Дашиев, Л. Левченко, РСФСР-эй габьяата артистнууд С. Раднаев, Б. Буруев, Е. Самбуева, А. Павленко гэгшэдые халуунаар угтана.

Буряад ороной бэлигтэн мүн завод болон предприятинуудай клубуудаар ябажа концертнүүдые үгэнэ. Июниин 30-да манай түлөөлэгшэд Тюмениин ажалшадта түгэсхэлэй концерт үгэжэ, июль hара соо Волгоград хотодо уран бэлигээ харуулха юм.

Д. ЯХУНАЕВ,
театрай директор.

Спорт

ШАНГА ТЭМСЭЛДЭ

ЛОНДОН. (ТАСС). СССР-эй суглуулагдамал команда дэлхэйн эрхим бэрхэ шатаршадтай Лондоной «Норзерн шелл» гэжэ байшангай залнуудай нэгэн соо мүрысэжэ байна. Уласхоорондын шатарай федерациин (ФИДЕ) президент Флоренсио Кампоманес мүрысөө нээлгын ёhолол дээрэ үгэ хэлэхэдээ, эмхидхэгшэдтэ, совет шатарай федерацида баяр баясхалан хүргөөд, энэ мүрысөөн уласхоорондын ажабайдалда асари ехэ, hонирхолтой үйлэ хэрэг болохо байна гэжэ тэмдэглээ. Хани барисаа хүгжөөн бэхижүүлгэдэ шатар шухала үүргэ дүүргэдэг юм гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

А. Карпов, Г. Каспаров, Л. Полугаевский, В. Смыслов, Р. Ваганян, А. Белявский, М. Таль, Ю. Разуваев, А. Юсупов, А. Соколов, запаснойнууд О. Романишин, В. Тукмаков гэгшэд совет командын бүридэлдэ ороно.

У. Андерссон (Швеци), Я. Тимман (Голланди), В. Корчной (Швейцари), Л. Любоевич (Югослави), З. Рибли (Бенгри), Я. Сейраван (США), Д. Нанн (Англи), Р. Хюбнер (ФРГ), Э. Майлс (Англи), Э. Торре (Филиппинэ), запаснойнууд Б. Ларсен (Дани), М. Чандлер (Англи) гэгшэд дэлхэйн суглуулагдамал командые бүридүүлнэ.

Мүрысөөн дүрбэн дүхэригөөр үнгэргэгдэхэ.

Хоёр нааданай hүүлээр тэнсүү байдалтай байна.

Хоёрдохи нааданда Карпов —Андерссонтой, Каспаров — Тиммантэй, Ваганян — Риблитэй, Романишин—Наннтай, Разуваев—Хюбнертэй, Юсупов Майлстай тэнсэhэн байгаа. Белявский Сейраваниие илаа. Полугаевский Корчнойдо шүүгдээ.

Совет гроссмейстер А. Белявский американ шатаршан Я. Сейравантай наадахадаа, дэлхэйн урдын чемпион Т. Петросянай хэээээ нэгэтэ дурадхаhан ябадалые шадамаараа хэрэглэжэ, удааншьегүй булюу байдалтай болоhон байгаа. 30-дахи ябадалдаа Сейраван шүүгдээб гэжэ мэдэрбэ.

Июниин 26-най үдэшэ хойшолуулагдаhан партинууд наадагдаа. Смыслов Любоевичто булигдаhан, Соколов—Торрее, Тукмаков Любоевичые шүүhэн байгаа.

Хойшолуулагдаhан хоёр партинь илангаяа шанга тэмсэлдэ үнгэрбэ. Сейраван—Белявский хоёрой уулзалгада манай шатаршан булюу байдалтай байгаа. Американ шатаршан Я. Сейраван тэнсэхэ аргатай аабзаб гэжэ hанаа hэн. Гэбэшье 76-дахи ябадалдаа шүүгдэбэб гэжэ мэдэрхэ баатай болоо. Иигэжэ А. Белявский хоёр партидаа илаба бшуу.

Карпов—Андерссон хоёрой парти совет шатаршанай булюу байдалтайгаар хойшолуулагдаа hэн. Тиигээшье hаань, Швециин гроссмейстер партиин hэргээгдэхын урда тээ иигэжэ хэлэбэ:

— Байдални хүчдэ хүшэр, гэбэшье үшөөл тулалдаха бай хаб.

Үнэхөөрөөшье, Андерссон бүхы хүсэ шадалаа гаргаа. Энэ уулзалга 11 час соо үргэлжэлжэ, тэдэнэр 85 ябадал хэhэн байна. Эсэсэй эсэстэ дэлхэйн гурба дахин чемпион илалта туйлаба.

Түрүүшын наадан тэнсэлгээр дүүрээ — 5:5. Харин хоёрдохи турта СССР-эй суглуулагдамал команда 6:4 тоотойгоор шүүбэ.

— Энэ мүрысөөнэй спортивна үрэ дүнгынь hонирхолтой юм бэзэ,—гэжэ Уласхоорондын шатарай федерациин президент Флоренсио Кампоманес хэлэнэ. — Гэбэшье иимэ тэрэнэй хани барисаанай, үгэеэ ойлголсолгын, эб найрамдал хангаха хүсэл эрмэлзэлэй hүлдэ ехэтэй байhаниинь шухала.

ЕХЭ ХҮНДЭДЭ ХҮРТЭБЭ

«Сельская жизнь» газетын шанда хүртэхын түлөө дүрэ буляалдалгын барилдаагаар уласхоорондын наадanda хабаадаха спортсменүүдые шэлэн абалгын мүрысөөн Буряадай хүдөө ажахын институдай спортзал соо үнгэргэгдэбэ. Спортын хэдэн бүлгэмэй 60 гаран барилдаашад хабаадаhан байгаа.

«Трудовые резервы» бүлгэмэй Буряадай областной соведэй барилдаашад hайн hорилго бэлэдхэлтэй байhанаа харуулаа гээд тэмдэглэлтэй. Тусхайлбал, тус бүлгэмэй эдир барилдаашад Т. Жаргалов, А. Пестерев гэгшэд эгээл хүнгэн шэгнүүрнүүдтэ шалгаржа, илалта туйлаhан байна.

62 килограмм. Эндэ бэлигтэй бэрхэ хэдэн барилдаашад суглараhан байгаа. Спортын мастерта кандидат Александр Бардаханов («Динамо») түрүү hуури эзэлбэ. Спортын мастернууд Г. Цындымеев, В. Гашинов гэгшэд удаадахи шангуудта хүртоо. Эдэ гурбанай уулзалга сугларагшадые hонирхуулба. Ушарынь юуб гэхэдэ, Гашинов — Цындымеевые, Цындымеев—Бардахановые, харин Бардаханов Гашиновые диилэhэн байгаа бшуу.

Буряадай багшанарай институдай студент спортын мастерта кандидат Алексей Мархаев hүүлэй үедэ хэдэн амжалта туйлажа, мэргэжэлтэдэй үндэр сэгнэлтэдэ хүртэбэ. Энэшье удаада тэрэ спортын мастернууд Г. Галсанов М. Илюхинов хоёрые диилэжэ, илалта туйлаhан байха юм.

Бусад шэгнүүрнүүдтэ Ж. Лубсанов, С. Галсанов, С. Пашинский, С. Мордовской гэгшэд түрүү hуури эзэлжэ, манай республикын ниислэл хотодо үнгэргэгдэдэг уласхоорондын заншалта мүрысөөнэ хабаадаха эрхэдэ хүртэбэ.

Уласхоорондын мүрысөөндэ Буряад ороной спортын нэрэ хүндые урагшатай hайнаар хамгаалхын тула залуу барилдаашаднай эдэбхитэй hайнаар hорилго бэлэдхэл хэжэ, мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлхэ зэргэтэй.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

«СПОРТЛОТОНУУДАЙ» ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

Спортлотонуудай июниин 23-да үнгэргэгдэhэн 25-дахи тиражай дүнгүүдые Спортивна лотерейн главна управлени согсолбо.

«49-hөө 6-ень тааха спортлото»: 487.614 билет ороо.

Зургаан номер хэншье таабагүй, табан номер (9 карточка) таагшад—3.921 түхэриг, дүрбэн номер (565 карточка) тааhан хүнүүд—77 түхэриг, гурбан номер (13498 карточка) таагшад 5 түхэриг абаха байна.

«36-hаа 5-ень тааха спортлото»: 3.838.839 билет ороо. Табан номер (13 карточка) тааhан хүнүүд—10.000 түхэриг, дүрбэн номер (3.243 карточка) таагшад—119 түхэриг, гурбан (105.797 карточка) тааhан хүнүүд 6 түхэриг абаха.

«Спортлотонуудай 25-дахи тиражай шүүбэринүүд июлиин 4-hөө августын 4 болотор түлэгдэхэ.

(ТАСС).

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Хонин ажалай жэлые түгэсхэн» — түрүү бэшэг. «Эсэгэ оронойнгоо аюулгүйе сахина» — ТАСС-ай материал. «Смоленскын туг дээрэ орден зүүлгэгдэбэ» — ТАСС-ай материал. Мэдээсэлнүүдэй суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаhанда. Түрүү дүй дүршэлэй адрес: «Эрдэм» совхоз. «Үүлтэртэ малай фермэ болоо»,— Ю. Покацкиин статья. Хамhабариин ажахын ажабайдал. «Заводой цехэй эрхэтэй»— З. Швецовагай статья. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинуудта.

Гурбадахи хуудаhанда. «Партизануудай командир» —А. Бартановагай статья Уласхоорондын мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. Шэнэ hонинууд. «Хүн ба байгаали»— материалнуудай суглуулбари., «Правда Бурятии» газетын мэдээсэлэй таhаг.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55—«Шэтын телевидениин болон радио дамжуулгын ородарадай инструментнүүдэй оркестрэй концерт. 10.25—«Хүхюун стартнууд». 11.00—«Великий укротитель»—үхибүүдтэ фильм. 12.15—Баримтата фильм. 12.45 — «Эдиршүүлэй уран бэлиг». 13.15 — Шэнэ hонин. 16.55—«Мушкетеры 4 «а»—үхибүүдтэ фильм.

Улаан-Үдэ. 17.35 — «Байгал» — нютагуудай hонин. 17.45 — Хүдөөгэй ажалшадта концерт (буряадаар). 18.15 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. 18.30 — «Үнэн зүрхэнhөө». Улаан-Үдын телестудиин очерк.

Москва. 18.50 — «Хүн ба хуули». 19.20 — Мультфильм. 19.30 — «Сэсэгүүд ганай гэртэ». 19.45 — «Мүнөөдэр түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00 — «Саяан» — Улаан-Үдын районой «Дружба» колхозой hүнэй комплекс тухай дамжуулга.

Москва. 20.30 — «Звезда» — уран hайханай фильм. 22.00 — «Время». 22.35 — Кинопанорама. 00.05—Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 00.25— — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — Баримтата фильмүүд. 10.00—Мультфильм. 10.15 — «Рассказы цыгана» — фильм-концерт. 11.10 — «Ажахы эрхилэлгын hургуули». 11.40 — Англи хэлэн. 12.10— М. Ю. Лермонтов. Шүлэгүүд. 12.40—«Как я был вундеркиндом»—уран hайханай фильм. 1-дэхи, 2-дохи сери. 14.50—«Серп и молот» гэжэ заводой хүдэлмэришэдэй коллективэй ажалай ehо заншалнууд тухай. 15.40 — «Циркын аренэдэ». 16.15—«Поэзи». С. Щипачев. 16.45—Шэнэ hонин. 17.35—Москва шадарай хүдөө нютагуудай мүнөөдэр ба үглөөдэр.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН УДЭ ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23. редактор—2-50-96. приемная—2-54-54. зам. редактора—2-68-08. зам. редактора—2-62-62. отв. секретарь—2-50-52. секретариат—2-66-76. отделы: партийной жизни—2-34-05. пропаганды—2-56-23. промышленности и строительства—2-61-35. сельского хозяйства—2-64-36. 2-63-86. советского строительства и быта—2-69-58. культуры и школ—2-60-21. 2-57-63. информации—2-60-91. переводов—2-54-93. писем и селькоров—2-67-81. корректорская—2-33-61. выпускающие —2-35-95. отдел объявлений—2 65 54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Н-04602. Заказ № 149. Индекс 04649.

Редактор Р. Б. ГАР...